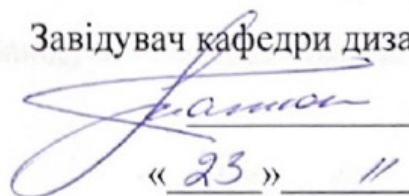

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА та ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри дизайну інтер'єру

 Л.Р. Гнатюк

« 23 » // 2022 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»

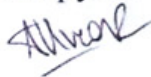
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 02 «Культура і мистецтво»

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 022 «ДИЗАЙН»

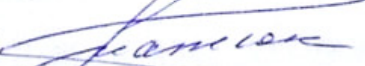
ОПП «ДИЗАЙН»

Тема: «Концептуально художнє вирішення музейно – виставкових комплексів»

Виконавець: студентка 201М групи

Мокеров Андрій Сергійович

Керівник: к. арх., доцент, зав.к. КДІ

Гнатюк Лілія Романівна

Консультанти з окремих розділів:

Охорона праці та життєдіяльності Халмурадов Б. Д. к.м.н. професор.

Охорона навколишнього середовища Дмитруха Г.І. к.т.н., доцент.

Нормоконтроль Трошкіна О. А. к.архітектури, доцент.

Київ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

Кафедра дизайну інтер'єру

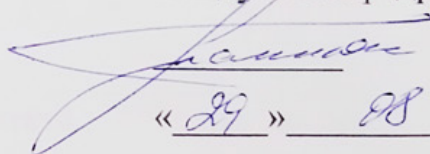
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітньо-професійна програма «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

« 29 » 08 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проекту

МОКЕРОВ Андрій Сергійович

1. Тема дипломного проекту Концептуально художнє вирішення музейно-виставкових комплексів

затверджена наказом ректора від « 2 » 2022 р. №

2. Термін виконання проекту: з 22.08 по 23.11.2022р.

3. Вихідні дані до проекту:

технічне завдання, генеральний план ділянки, плани поверхів, розрізи

4. Зміст пояснювальної записки:

титульний аркуш, завдання на виконання дипломного проекту, реферат, зміст, вступ,

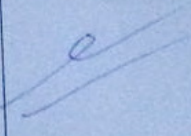
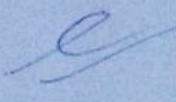
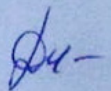
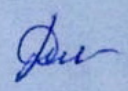
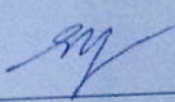

чотири розділи основної частини, висновки, список використаних джерел, додатки.

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: плани обмірів, плани перепланування, план розташування меблів та обладнання, схеми функціонального, схеми транзитних шляхів, плани підлогового покриття, плани конструкції стелі та розташування обладнання освітлення, візуалізації інтер'єрів та середовища, розгортки стін.

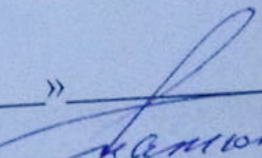
6. Календарний план-графік

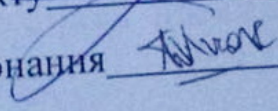
№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Зібрати матеріали щодо світової та вітчизняної практики, проєктування інтер'єрів музейно-виставкових комплексів.	25.09.2022	
2.	З'ясувати передумови виникнення та розвитку музейно-виставкових комплексів.	5.10.2022	
3.	Дослідити та проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід формування музейно-виставкових комплексів.	15.10.2022	
4.	Дослідити нормативну базу та вимоги проєктування.	28.10.2022	
5.	Проаналізувати особливості та прийоми в проєктуванні інтер'єрів музейно-виставкових комплексів. Розробити дизайн-концепцію інтер'єрів музейно-виставкового комплексу.	1.11.2022	
6.	Дослідити особливості проєктування відчуттєво-емоційних музейно-виставкових комплексів.	15.11.2022	
7.	Розробити всі необхідні креслення, плани, схеми та візуалізації.	19.11.2022	
8.	Підготувати доповідь та презентацію	22.11.2022	

7. Консультанти з окремих розділів

Назва розділу	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Охорона праці та життєдіяльності	Професор кафедри цивільної та промислової безпеки, к.м.н., Халмурадов Батир Данатарович	22.08.22 	09.11.22
Охорона навколишнього середовища	Доцент кафедри екології, к.т.н. Дмитруха Тетяна Іллівна	22.08.22 	09.11.22
Нормоконтроль	Доцент, к.архітектури, Трошкіна Олена Анатоліївна	22.08.22 	09.11.22

8. Дата видачі завдання: « _____ » _____ 2022 р. ✓

Керівник дипломної проекту Гнатюк Л.Р.

Завдання прийняв до виконання Мокеров А.С.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломного проекту «КОНЦЕПТУАЛЬНО ХУДОЖНЄ ВИРІШЕННЯ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ» містить: .. сторінок друкованого тексту, ..рисуноків, .. таблиці, .. використаних джерел, додатків.

Ключові слова: дизайн, інтер'єр, концепція, музей, виставка, відчуття, емоції

Об'єкт дослідження – музейно-виставкові комплекси.

Предмет дослідження – засоби оформлення відчуттєво-емоційних просторів.

Мета дослідження – виявити та запровадити формування відчуттєво-емоційних просторів в музейно-виставковому комплексі.

Методи дослідження – метод порівняльного аналізу, метод структурно-функціонального моделювання, емпіричний метод.

Актуальність дослідження – концептуальне вирішення музейно-виставкового простору що викликає певні емоційні стани людини такі як радість, страх, гнів, горе, захоплення, з можливістю відчути простір.

Наукова новизна – створення інтер'єру музейно-виставкового комплексу що дає змогу відвідувачам відчути емоційний посыл простору що відповідає певній емоції.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ I. ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ДИЗАЙНУ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ	11
1.1 Історія та розвиток музейно-виставкових комплексів	11
1.2 Джерельна база досліджень музейно-виставкових комплексів.....	15
1.3 Світовий та вітчизняний досвід проектування музейно-виставкових комплексів.....	16
Висновки до першого розділу.....	19
РОЗДІЛ II. НОРМАТИВНА БАЗА ТА ВИМОГИ ДО ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ	20
2.1 Нормативна база проектування музейно-виставкових комплексів.....	20
2.2 Об'ємно-планувальна та функціональна організація музейно-виставкових комплексів.....	20
2.3 Ергономічні вимоги та просторовий аналіз	24
2.4 Особливості композиційного формування дизайну інтер'єрів музейно-виставкових комплексів.....	27
2.5 Вимоги до проектування простору в залежності від експозицій та сценарій руху відвідувачів.....	29
2.6 Вимоги до кольору та освітлення в інтер'єрах музейно-виставкових комплексів.....	31
2.7 Вимоги до умеблювання інтер'єру музейно-виставкових комплексів.....	36
2.8 Інклюзивність інтер'єру музейно-виставкових комплексів.....	40

2.9	Вимоги до благоустрою території музейно-виставкових комплексів.....	45
2.10	Пожежна безпека громадських споруд.....	49
	Висновки до другого розділу.....	50
РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ВІДЧУТТЄВО-ЕМОЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА		51
3.1	Емоції та середовище.....	51
3.2	Вплив середовища на відчуттєво-емоційне сприйняття людини	51
3.3	Особливості проєктування відчуттєво-емоційного середовища в музейно-виставковому комплексі.....	55
	Висновки до третього розділу.....	57
РОЗДІЛ IV. ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ.....		58
4.1	Завдання на проєктування.....	58
4.2	Концепція дизайну інтер'єру	58
4.3	Функціональне та просторове вирішення	59
4.4	Охорона праці	59
4.4.1	Правила пожежної безпеки.....	60
4.4.2	Шкідливі і небезпечні чинники.....	61
4.5	Охорона навколишнього середовища.....	62
4.5.1	Матеріали що є безпечними для внутрішніх і зовнішніх робіт.....	63
4.5.2	Зниження шкідливого впливу матеріалів.....	63
	Висновки до четвертого розділу.....	65

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69

ВСТУП

Актуальність дипломного проекту – музейно-виставкові комплекси, який впливають на розвиток та виховання свідомості людей. Багато талановитих дизайнерів початківців й архітекторів працюють над тим щоб покращити наше життя, але більшість людей навіть не знайомі з їхньою роботою. Талановиті дизайнери повинні демонструвати свої творіння щоб збагачувати уявлення людей про навколишній світ. Концептуальний образ музею має вплив на людину, змушує її відчувати та задуматися.

В стрімкому пришвидшенні містобудівництва часто втрачається її зв'язок з навколишнім середовищем. Запровадження прийомів органічної архітектури можуть допомогти вирішити цю проблему, адже ці засоби дозволяють гармонічно вписати будівлю у навколишнє середовище, а правильне використання і продовження їх в інтер'єрі взагалі допоможе уникнути враження закритого бетонного комплексу.

Мета дослідження – виявити та запровадити формування відчуттєво-емоційних просторів в музейно-виставковому комплексі.

Завдання дослідження:

- проаналізувати історію розвитку музейно-виставкових комплексів;
- дослідити і запропонувати засоби створення відчуттєво-емоційних просторів, та їхній вплив на людей;
- провести аналіз вітчизняного і світового досвіду проектування музейно-виставкових комплексів;
- виявити необхідні об'ємно-планувальні, світлові й ергономічні, вимоги щодо проектування музейно-виставкових комплексів

Об'єкт дослідження – музейно-виставкові комплекси.

Предмет дослідження – засоби формування відчуттєво-емоційних просторів.

Методи дослідження – емпіричний метод, метод порівняльного аналізу, метод структурно-функціонального моделювання.

Наукова новизна закладається в тому, щоб виявити особливості створення відчуттєво-емоційних просторів в музейно-виставковому комплексі, дослідити прийоми оформлення простору в залежності до певного емоційного стану людини.

Особистий внесок здобувача. В результаті дослідження - __ -

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, чотирьох розділів: Розділ 1. Історія та розвиток дизайну музейно-виставкових комплексів; Розділ 2. Нормативна база та вимоги до функціонально-просторової організації музейно-виставкових комплексів; Розділ 3. Особливості проектування інтер'єрів відчуттєво-емоційних музейно-виставкових комплексів; Розділ 4. Дизайн інтер'єрів музейно-виставкових комплексів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ I. ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ДИЗАЙНУ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

1.1 Історія та розвиток музейно-виставкових комплексів

Слово «музей» перекладається з давньогрецької як «місце для муз». Прикладом античного музейного комплексу є музей в місті Александрія. У Стародавньому Римі деякі принципи того, що ми знаємо як галереї, були сформульовані для спостереження за станом храмів, громадських будівель і об'єктів у них. Однак ці музеї лише поверхово перетинаються з нинішнім музеєм і не можуть розглядатися як попередники. Зібрання стародавнього мистецтва того часу було більше з релігійних міркувань, частиною сакрального життя, ніж представленням зразків мистецтва.

На думку археологів, найбільшими матеріальним скарбами є палаци фараонів у Арвада, Бібла, Тіра та Сидона. (XIV - VII ст. до н. е.). Мемфісі та Фівах (III-I тис. до н. е.), палаци в Кноссі та Мікенах (XVI ст. до н. е.), Первісними музейними заповідниками є Ніневійська бібліотека (VIII—VII ст. до н. е.) і Вавилонський палац (II ст. до н. е. — 680 р. до н. е., VI — IV ст. до н. е.), Олександрійська бібліотека в Єгипті (III ст. до н. е. — I ст.) та ін.

У античні часи грецькі святилища стали центром творів мистецтва. Зі створенням великої Римської імперії поширилися приватні колекції грецького мистецтва. До римських колекціонерів належать такі постаті як Помпей та Цезар.

Збір, зберігання та виготовлення унікальних речей було налагоджено ще в давнину. Завдяки цій майстерності до нашого часу дійшло багато цінних національних предметів [51].

Архітектура стародавньої Греції для зберігання творів мистецтва базувалася на впорядкованій системі. Особливістю Стародавнього Риму було впровадження в музейних комплексах портиків і колонад [22].

Середньовічні люди часто займалися мистецтвом у храмах. Там їх приваблювали блискучі речі, пов'язані з Господом. Ці речі виготовлені з дорогоцінних металів, тому потребують спеціальних заходів захисту [51].

З появою християнської церкви головними центрами колекціонування артефактів стали храми та святині. Через надзвичайне бажання зберегти скарбницю Східної церкви XIV ст. папа Римський відправив хрестовий похід на місто Константинополь, щоб забрати всі прикраси візантійської та православної церков.

У епоху Відродження виникають музеї такого типу, де можна знайти зразки флори, фауни та мінерали [50].

Важливою особливістю цих будівель є гармонійне співвідношення з живописом і скульптурою. На відміну від римського, внутрішні простори мають більш звичні для людей масштаби [22].

Предмети, які демонструються вперше, є приватними та відображають уподобання власників, і доступні лише для заможних. Починаючи з XVI століття, ми можемо бачити музей таким, яким ми його знаємо сьогодні, більш чітко. Це був час коли люди з низьким економічним статусом могли займатися мистецтвом[61].

У різні епохи виникали свої групи товарів. Класифікація музеїв за віком[8]:

- Домузейна ера – була великим періодом, коли об'єкти вперше були виявлені в Месопотамії. Виробництво: дві тисячі. До н.е. – XIV ст.;
- Епоха протомузеїв - Період: XIV - XII ст.;
- Епоха палеомузеїв - з'явилися перші публічні музеї. Період: XII-XVIII ст.;
- Вік Мезомузею - Тривалість: кінець XIII–століття - початок XX століття.;
- Ера неомузеїв - Період: від кінця Другої світової війни до сьогодення.

Спочатку не було чіткої системи розподілу розміщення тих чи інших предметів, подарунків і ідолів. Згодом виявилось, що правильна аранжування виступів експонатів є більш привабливим і збирає більшу аудиторію. Почали виставляти 14 тимчасових виставок, а пізніше почалося будівництво картинних галерей.

У давнину будівлю Октавіана використовували для розміщення експонатів, оскільки вона була просторою і дозволяла розглядати предмети здалеку, на відміну від вузького портика (рис.1.1.1).

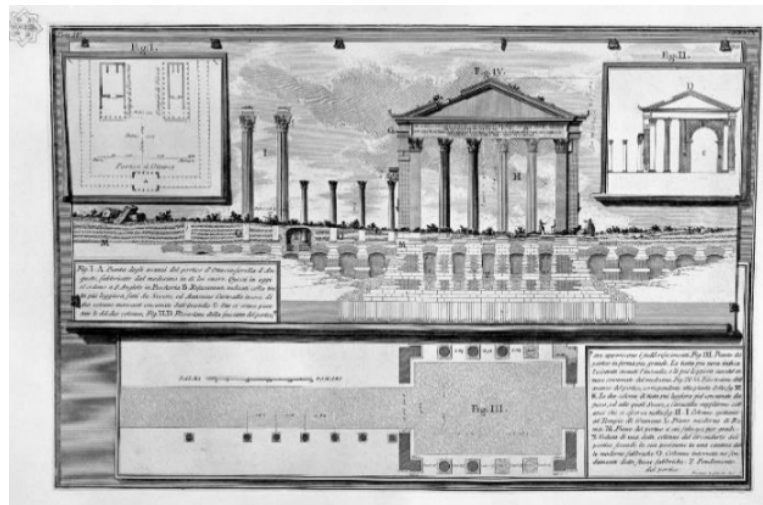

Рис. 1.1.1 Портик споруди Октавії

Давньоримський архітектор Вітрувій стверджував, що в XVII-XVIII століттях простір був необхідним для комфортного перегляду та розуміння демонстрованих об'єктів [51]..

Формуються приватні колекції – історичні, археологічні, природничі та наукові. Більшість із них склали основу Класичного музею

Музей Кунсткамери з'являється в Північній Америці в кінці XVIII століття. У 1773 році такий музей був у Чарльстоні. Тут зберігається велика колекція ссавців, птахів і рептилій з усього світу, а також одяг, зброя та інші предмети (рис.1.1.2).

Рис. 1.1.2 Чарльстонський музей кунсткамер

Основоположником українського модерного музею вважається зібрання книг, картин і артефактів, що збереглися в храмах часів Київської Русі: Софійському соборі, Десятинна церква, Києво-Печерському монастирі тощо. [50]

У середині XIX ст. Під час занепаду буржуазного мистецтва було бажання досягти успіху в палацах і будівлях, а також у приватних колекціях. Споруди цього і пізнішого періоду повторюють архітектурну виразність палацу, а строгий і монументальний характер музею зникає. Це свідчить про кризу буржуазної архітектури як виду мистецтва [22].

В Україні музеї існують з XIX ст. Відтоді були побудовані музеї: Одеський (1825), Миколаївський (1806), Феодосійський (1811), та інші. Ці музеї базуються на археологічних пам'ятках [61] (рис.1.1.3).

Рис. 1.1.3 (а) Одеський (б) Миколаївський, (в) Феодосійський музеї

Для музейної справи характерними були: музейний бум, прагнення до створення музею, розвиток єдиної музейної теорії, створення музейних асоціацій, визнання ЮНЕСКО в житті суспільства та соціально-комунікативні функції.

Тарнавського. в музеях. Ханенко, ПП. Потоцький та ін. До 1917 р. в Україні діяло 35 музеїв. , 1922 - Київська картинна галерея (рис.1.1.4).

Рис. 1.1.4 Київська картинна галерея

Під час Другої світової війни багато музеїв було пошкоджено та пограбовано, а після війни музеї були відновлені, а частина їхніх колекцій повернута. На 1950 р. в Україні діяло 137 музеїв [50].

Поступово функціональне призначення музею все чіткіше виявлялося в його архітектурі. З'явилася нова особливість – великі плоскі конструкції та ліхтарі на даху [22].

Протягом історії музеї змінювалися разом із змінами світу. Це відноситься до різних етапів загального культурного і наукового розвитку цивілізації.

Сучасний термін «музеологія» — «музеологія як наука», введений у 1883 р. [50]

Нині в Україні діє понад 4 тис. музеїв, з них 3265 зареєстровані у вищих навчальних закладах, з них понад 40 — природничі.

1.2 Джерельна база досліджень музейно-виставкових комплексів

Сьогодні багато фахівців не вважають музейну справу окремою наукою. Велику роль у подальшому вивченні музейної теми відіграли діячі різних галузей, наприклад: мистецтвознавець Ф.І. Шмідт, М.І. Романов, художник І.Е. Грабер, викладач А.В. Бакушинський, [51]

Можна також зазначити, що І.В. Шидловський у книзі «Природнича музеологія» подає відомості про роботу музеїв, зокрема дає визначення творам мистецтва, які формують імідж музею, розповідаючи про їх збереження, а також говорить про принципи та методи створення експозицій [61].

У навчально-методичному посібнику «Основи музеєзнавства» Салат О.О. Аналізує причини виникнення музеїв, розглядає їх функції, методи роботи музеїв та їх діяльність.

З огляду на просвітницький та виховний потенціал музеїв, їх наукову основу та експозиційну функцію Хадсон К. Досліджує важливість сприйманого середовища музеїв у цілому та для окремих експонатів. Він наполягав на тому, щоб люди

ненавмисно розглядали музейні експонати в тихому та порожньому місці, де музей справлятиме певний вплив на відвідувача.

Войдхер Ф. розглянув розвиток і представлення музейної справи в загальному музеї. Функції музею, структура приміщення та конструктивні вимоги. А також дотримується особливих умов зберігання.

Мистецтвознавець Д. Смирний розглядає дизайн музейних експонатів у «Дизайн музейної експозиції». Проаналізував існуючі проблеми та зосередився на оптимізації умов догляду за експонатами, щоб вони були під постійним наглядом. Висвітлює розвиток й тенденції виставкового дизайну

У своєму підручнику з архітектурного проектування громадських будівель і споруд Гельфонд аналізує, як будуються громадські будівлі, та як соціальні, економічні та культурні фактори впливають на зовнішній вигляд будівель. У їхніх роботах можна знайти інформацію як про окремі вузли та приміщення, так і про цілі будівлі

Мінерівін Г.Б. в книжці «Дизайн. Ілюстрований довідник» Короткий опис Найбільш вживані слова та поняття в дизайні та архітектурі, характеристики та тенденції розвиток в окремих елементах дизайну, список ключових людей для кожного напрямку в дизайні.

1.3 Світовий та вітчизняний досвід проектування музейно-виставкових комплексів

Музейні та виставкові комплекси, що спрямовані впливати на емоції та відчуття відвідувачів являється досить новим досвідом в проектуванні. Тому на сьогодні не можна чітко проаналізувати реальні реалізовані проекти як в світовій так і в вітчизняній практиці.

Але завдяки сучасним технологіям моделювання ми маємо змогу майже реалістично побачити, відчути та уявити ще неіснуючий простір в реальному світі.

Концепція даного комплексу здається загадковою, до місця призначення прибувають на човні. Основні квадратні зали оточені меншими за формою квадратними колонами, одна із залів є повністю освітленою, інша пронизана спеціальними світловими отворами з об'ємними хаотично розташованими колонами що ніби опускаються з гори до низу.

У цій пропозиції чудовий баланс між реальністю та вигадкою. Інтер'єри поєднують в собі різні емоції завдяки внутрішньому вирішенню простору та розташуванню. Тут зображуються не лише два емоційні стани, але й велике значення надається відчуттю переходу між ними – відчуття споглядання та спустошення. Один інтер'єр динамічний та зворушливий, інший стоїть нерухомо (рис.1.3.1).

Рис. 1.3.1 Концептуальне вирішення музейного простору «Рефракція»

Друга концепція полягає у тому, що інтер'єр виглядає покинутим два круглі простори виставкових залів підвішені в конструкції кавернозного та високого простору. Тут використовується гра як світлом, так і його відсутністю. Два контрастних зали функціонують як добро і зло, і в цих двох майже ідентичних залах відвідувач відчуває напруження у іншому легкість. Дві сфери що являють собою простір перебування викликають певні відчуття через стиснення та відкритість. Об'єми сферичних чудово вписуються в загальний простір та не конкурують з ним (рис.1.3.2).

Рис. 1.3.2 Концептуальне вирішення музейного простору «Півкулі»

Ця концепція являє собою кільцеву хвилясту дорогу, що коливається по висоті, йдучи по якій відвідувач бачить різні сценографії, схожі на мрії. Ці моменти варіюються від жахливої чорно-білої сцени, яка, здається, збільшує фігури на протилежному боці напівпрозорої стіни, ніби фантоми, до іншого, більш фантастичного простору, наповненого світло-фіолетовими сферами та гладкими кулями (рис.1.3.3).

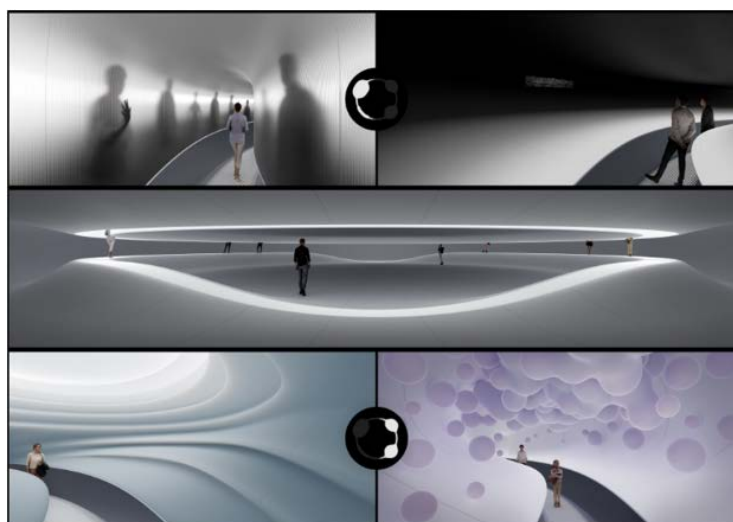

Рис. 1.3.3 Концептуальне вирішення музейного простору «Коло»

Висновки до першого розділу

1. Вивчено історію музеїв та походження їх назв. Дослідили як змінювався зовнішній вигляд будівель за історичним періодом, було класифіковано музеї та експонати різних епох. Продемонстровано перші музеї в Україні.
2. Досліджено праці видатних дослідників у сфері, музеї та виставки.
3. Проведено аналіз досвіду світового музейного проектування на прикладі світових аналогів, виявлено особливостей та прийоми створення образу відчуттєво-емоційних просторів.

РОЗДІЛ II. НОРМАТИВНА БАЗА ТА ВИМОГИ ДО ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

2.1 Нормативна база проєктування музейно-виставкових комплексів

При проєктуванні будь-якої споруди в першу чергу необхідно виконати вимоги до проєктування. При вивченні теми музейно-виставкові комплекси використовувались такі нормативні документи:

1. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги: норми щодо безпечного перебування в громадських закладах та заходи протипожежної безпеки.
2. ДБН В.2.5-28:2018 Природне та штучне освітлення: використання освітлення та як воно впливає на внутрішнє середовище та на людей.
3. ДБН В.2.2-17:2006 Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення: вимоги щодо комфортного перебування людей з обмеженими можливостями
4. ДБН В.2.2-9:2009 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди: необхідні вимоги щодо земельних ділянок, проєктування споруди.
5. ДБН В.2.2-16-2005 Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади: норми щодо проєктування сантехнічних вузлів, вентиляції, електрики, проєктування різних за функціональним призначенням будівель.

2.2 Об'ємно-планувальна та функціональна організація музейно-виставкових комплексів

На території музею забороняється діяльність, що суперечить функціональному призначенню закладу або може зашкодити його діяльності.

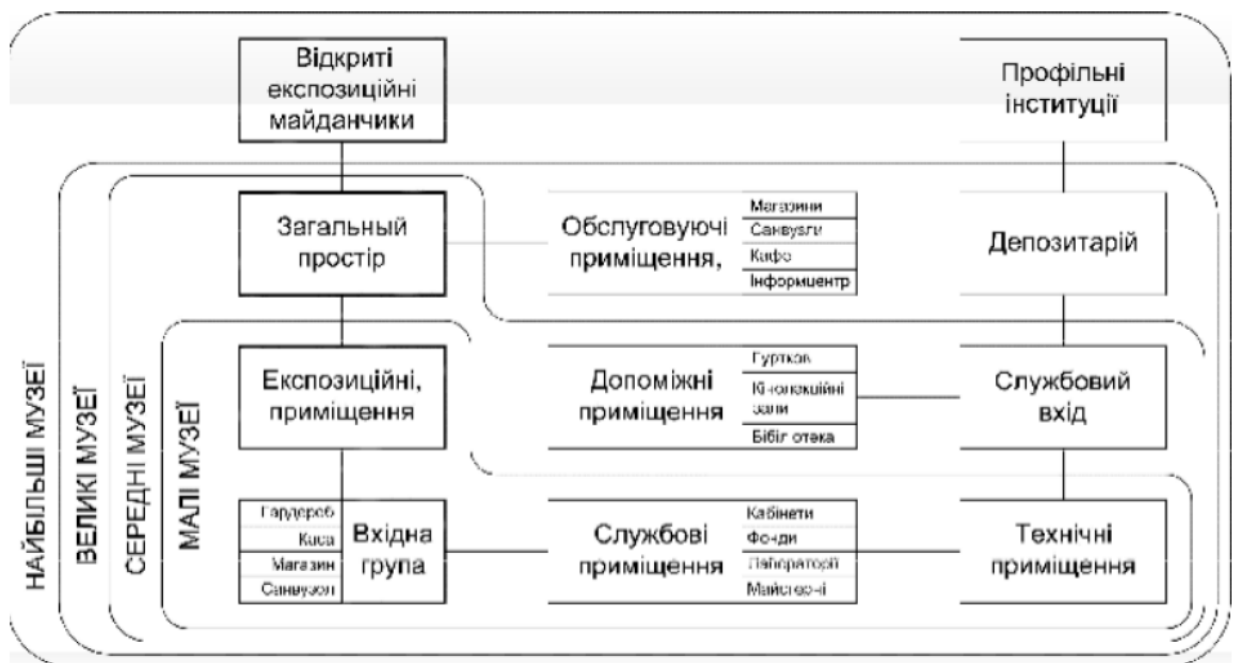
На території музейно-виставкових комплексів можна виділити такі типи функцій:

- Експозиційна - для постійного експонування музейних предметів у великому масштабі та з культурно-просвітницькою метою;

- Заповідна - для зберігання та охорони найцінніших історико-культурних комплексів та особистих речей;
- Побутова - Допоміжні для зберігання предметів побуту.
- Наукова - для проведення дослідницької діяльності
- Рекреаційна - для розваги та обслуговування відвідувачів музею;

Функціональна структура музеїв різного масштабу відноситься до музеїв різного масштабу (малі та середні, великі, найбільші) (табл.2.2.1).

Табл. 2.2.1 Функціональна структура музеїв різного масштабу

Зона вхідна, виконує функцію орієнтування відвідувачів, тут збираються люди на початку екскурсій. У цій області також може бути розміщена інформація про музей та додаткова інформація або реклама про товар. Стоянка для автомобілів і туристичних автобусів повинна бути розташована поруч з цією територією. Для правильного і зручного співвідношення масштабу будівель і прилеглих об'єктів необхідно виходити із протиставлення одного до іншого (табл.2.2.2).

Табл.2.2.2 Протиставлення різних функціональних площ

Площа	Відкритий простір для виставки	Ділянка працівників комплексу	Доріжки Під'їзди Транспортні майданчики	Зелені насадження
25-30%	10-15%	5-10%	10-15%	30-40%

Архітектура будівель громадського типу залежить від такого впливу як конструктивно-художні, соціально-економічний, містобудівний, об'ємно-планувальний, екологічний, санітарно-гігієнічний, функціональний, конструктивний, фактори [13].

Розмір і площа комплексу безпосередньо залежить від експозиції, особливостей музею, характеру експозицій. Для великих предметів необхідно забезпечити вільне переміщення по об'єкту. Для кімнат, де виставляються картини, важливо забезпечити правильний кут зору, який становить 45 градусів по горизонталі й 26 градусів по вертикалі.

При проектуванні приміщень потрібно спочатку подумати про структуру. Слід уникати довгих приміщень з чисельною кількістю предметів, оскільки це викликає швидко стомлюваність і створює атмосферу одноманітності. Хорошим довгостроковим планувальним рішенням був би відкритий простір, щоб відвідувач міг відійти на 3 метри для зручності перегляду, а для більших панелей ця відстань збільшується до 6 метрів [22].

Музеї бувають маленькі і масивні, але питання про те, який з них зручніший для відвідувача, є спірним. Невідомо, де відвідувач усе швидше втомлюватиметься – у маленькому музеї, але насиченому об'єктами спостереження, де майже немає руху, але погляд і розум завжди зосереджені, чи у великому просторі, де все організовано і зрозуміло, але зали довгі, нескінченні і неодноразово проходять через зали, забираючи фізичні та емоційні сили відвідувача [57].

Функціональні зони можна об'єднати в такі групи приміщень: основні, допоміжні, службові. Залежно від використання приміщень відвідувачами або персоналом музею приміщення поділяють на зони: для відвідувачів (відкритий майданчик) і для персоналу (закритий майданчик) (табл.2.2.2).

<i>Табл.2.2.2 Функціональні зони музейно-виставкових комплексів</i>		
Призначення приміщень	Зона персоналу	Зона відвідувачів
Допоміжні	Приміщення для роботи, дослідницькі, майстерні, бібліотека	Лекційний зал, зона рекреації, інформаційний простір
Обслуговуючі	Вестибюль працівників, господарські кімнати, складські приміщення, сантехнічні зони, технічні приміщення	Вестибюль, гардероб, кафе, приміщення для паління, санвузли
Основні	Фондосховища	Експозиція, тимчасові виставки

Співвідношення площі різних зон [15]:

- Виставкові зали 45-55%;
- Фондосховища 20-25%;
- Обслуговуючі й допоміжні приміщення 25-35%.

Освоєння архітектурного простору музею починається з вестибюлю, де люди отримують перші враження. Функції: туристичний збір, розваги, контроль, продаж квитків, сувенірів. Тут потрібно передбачити місце для екскурсоводів. Спереду та ззаду у фойє є контрольні зони для перевірки квитка. До перевірки: гардероб, кафе, зона паління, санвузол. Після перевірки, бібліотеки, лабораторії і майстерні.

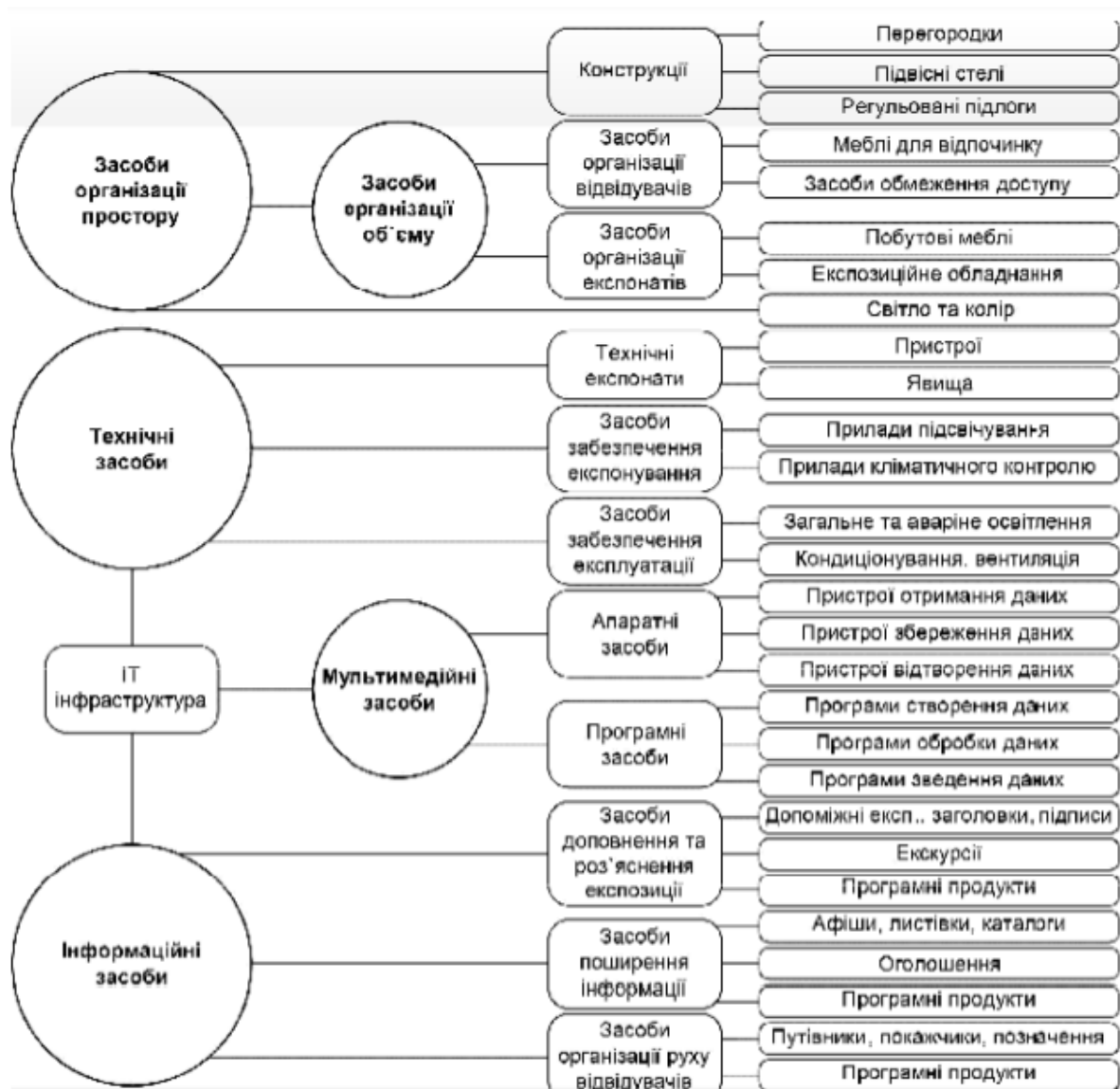
2.3 Ергономічні вимоги та просторовий аналіз

Структурна теорія організації простору:

- Принцип відкритого простору, встановлює порядок у строгій геометричній формі для повної свободи, об'єднуючи внутрішні та зовнішні простори єдиною ідеєю [40].
- Принцип вільного та гнучкого з'єднання ізольованих і відкритих просторів;

Точність організації простору, для ергономіки та мультимедійного дизайну можна досягти такими компонентами як: організація простору, інформаційні, технічні засоби, ІТ-інфраструктура.

Табл. 2.3.1 Засоби організації простору

Приміщення музейного комплексу має бути просторим, світлим і щоб мати здатність бачити предмети на відстані. Найкраща відстань, коли картина на стіні 1,40м - 1,60м . (рис.2.3.1, 2.3.2).

Рис. 2.3.1 Відстань до предметна біля стіни

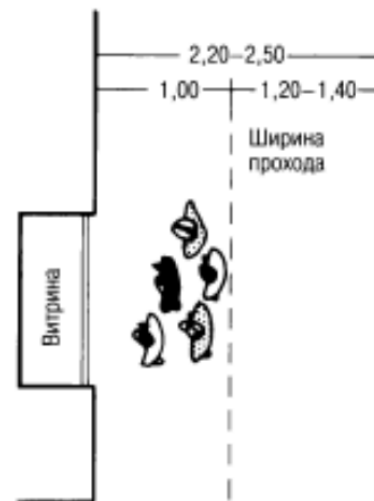

Рис. 2.3.2 Ширина проходу та відстань до предмету в ніші

Потрібно встановити зв'язок між приміщеннями. Рух починається в вестибюлі і там закінчується. Має бути забезпечений доступ до адміністративних, виставкових, експозиційних, кінолекторійних, та групових приміщень. Також потрібно передбачити окрему кімнату для персоналу. Тут розташований обслуговуючий персонал. Якщо дозволяє площа, найкраще зробити приміщення для медичного персоналу.

Гардероб краще розташовувати біля головного входу, щоб не пошкодити сполучення вестибюлю з вестибюлем і вузли комунікації, сходи і ліфти.

Основний елемент є експозиційні приміщення. Їх розмір, форма, взаємозв'язана система залежать від конкретної ситуації та призначення виставки [15].

Внутрішній простір ділиться на три частини: передню, середню і задню. Відносна глибина просторового плану визначається відстанню від кількох метрів до кількох сотень метрів у типовому місці [40]

Сьогодні спокутувати дизайн музею з ХХ ст. не є вдалим рішенням. Величний палац минулого позаду. Не всі власники таких величезних комплексів розуміють, що великі декоровані сходи, величезні зали з високими стелями, фрески, надмірне використання мармуру та орнаментів – це лише бажання продемонструвати своє багатство та могутність. Справжній музей повинен перш за все навчати, інтер'єр приміщення не повинен відволікати увагу від експонатів.

Згідно з аналізом, верхні поверхи приймають значно менше туристів, ніж перші поверхи. Навіть з підйомником багато хто відмовився підніматися нагору, залишивши унікальний експонат, який можна було там показати. На просторову композицію також впливає кількість кімнат. Виявляється, бачити незліченну кількість нових залів виснажливо.

Вимоги до проектування експозиційних залів

Об'ємно-планувальні та художні рішення тематичних експозиційних залів

- Можливість організації прямого проходу по музею та вибіркового огляду окремих відділів
- Посилання зв'язку з відкритою експозицією
- Структурований виставковий зал, спеціальні зони відпочинку та для підготовки та зберігання експозицій.

Універсальність і гнучкість зв'язків між функціями і просторами є принципом універсального використання внутрішніх просторів, в тому числі з використанням нових технологій з урахуванням швидкого згасання інтер'єрних рішень з плином часу.

Ізольовані приміщення можуть бути також організовані у вигляді ряду закритих приміщень, об'єднаних у групи. Новим прийомом композиції є групування готових блоків різного об'єму навколо центрального ядра. Один і той же процес можна організувати в різних місцях.

2.4 Особливості композиційного формування дизайну інтер'єрів музейно-виставкових комплексів

Принципи естетичної виразності належать до композиції і поділяються на такі групи:

1. Засоби створення організаційної структури будинку. Метричні, тектоніка, закономірність;
2. Засоби координації форм в єдине ціле. масштаб будівлі, пропорції;
3. Засоби підвищення емоційної виразності. Форма, колір, світло.

Естетичний ефект є результатом поєднання фізичних форм від функціональних до декоративних, світлових, кольорових, візуальних і функціональних ефектів під час руху.

Згідно з останньою системою проектування, все більше музеїв намагаються зменшити в плані зону господарчу, по можливості перенести її в підвал чи верхні поверхи. Найпоширенішим типом музейної будівлі є розміщення експозицій навколо центрального залу. Однорівнева конструкція створює більш комфортні умови в плануванні та освітленні ділянки. Особливу увагу приділіть горизонтальній і вертикальній комунікації. Це можуть бути сходи, пандуси, галереї - вони повинні використовуватися як функціонально, так і у формі організації руху.

Дослідження показали, що увага відвідувача обернено пропорційна кількості експонатів, а втома прямо залежить від останньої, коли відстань між експонатами в музеї більша. Згідно з результатами проведеного дослідження виявилось, що відвідувачів цікавлять плоскі дисплеї втричі більше, ніж тривимірні. Якщо експозицію поєднати зі світлом, мультимедійними перешкодами та зміною площини, вона буде краще впадати в очі. Використання мультимедійних ефектів допоможе об'єкту краще відобразити і впасти в очі. Ця техніка часто використовується в природничих музеях, завдяки мультимедійній репрезентації діяльності виставки [53].

Музей хмарочосів у Нью-Йорку може стати цікавою технікою комбінування. У дизайні інтер'єру використано подвійну реконструкцію дзеркальної підлоги та стелі,

щоб збільшити висоту кімнат, таким чином відкривши хмарочос. Цей ефект обов'язково приверне увагу відвідувачів це змусить їх зупинитись і поглянути (рис.2.4.1).

Рис. 2.4.1 Музей The Skyscraper Museum в Нью-Йорку

Висотна структура визначає вертикальне зонування: верхні поверхи відведені для виставок, побудованих навколо ядра або центрального залу [9].

Вибираючи предмети, важливо дивитися, чи вони так чи інакше відповідають один одному. Для гармонійного сприйняття простору важливо, щоб вітрини відповідали даному приміщенню. Представлені твори мистецтва повинні мати змістовну вагу, а не просто декоративні елементи. Згідно з цією теорією, предмети експозицій розташовувались в віллах на околицях Риму. Отже, ця композиція скульптури та мистецтва утворює певний образ у єдності архітектури та ландшафту. Вже в античності Цицерон використав такі засоби, і завдяки гнучкому плануванню, відповідній архітектурі та творам мистецтва він відтворив образ грецького «філософського саду» [51].

Художня свобода акцентів не достатня для того, щоб підкреслити чи організувати побудову в просторі але здатна її підкреслити.

При побудові відразу треба осмислити, як вони повинні діяти для відвідувачів. Просто зберегти якомога більше фотографій або забивати все зайвими елементами – це не варіант. Якщо поглянути на це з точки зору композиції і сприйняття, то зрозуміло, що добре освітлена картинка з достатньою віддаленістю від інших більш

затребувана у глядачів, краще запам'ятовується і сприймається, ніж розміщена в ряд. близько один до одного. З такими планувальними рішеннями відвідувачі нічого не пропустять.

2.5 Вимоги до проектування простору в залежності від експозицій та сценарій руху відвідувачів

У Стародавньому Римі та Греції експозиції музеїв відвідували за чітко визначеними маршрутами під наглядом екскурсоводів, тому спостерігати та розглядати експонати здалеку не було можливості [51].

До статичних елементів середовища: осей, вузлів, домінування та рухів відвідувача прив'язана уся експозиція[62].

Перший публічний музей був не для всіх. Деякі власники музеїв вважають, що вільно пересуватися по кімнаті і підтримувати тишу в залі можуть тільки художники і вчені. У перші кілька десятиліть після відкриття музею через брак коштів і персоналу було неможливо дати відвідувачам достатньо часу для огляду експонатів. Сьогодні все ще дотримується принцип тихих музеїв, куди відвідувачі приходять з проханнями бути тихими, всі йдуть у чіткому напрямку і залишаються не більше, ніж дозволяє екскурсовод.

Під час виставкової роботи виявляється взаємозв'язок наукових засад із візуально-художнім моделюванням експозиції, яке характеризується синтезом, драматизацією, наявністю сюжету, символіки та драматургії формування образу [13].

Всі визначення цілісності ґрунтуються на п'яти принципах, сформульованих В. А. Ганзенем: повторюваність цілого на частини, підпорядкованість частин, пропорційність частин, збалансованість частин, та єдність частин цілого.

При проектуванні виставкового залу важливо дотримати гармонію між пропорціями експонатів і експозиційної конструкції. Залежно від дизайну, розмірів і конфігурації приміщення можна створювати різноманітні експозиції. Далі представлена планування приміщення та конфігурацію трафіку

1. Відкритий план поверху - це велика площа візуально не пов'язаних експонатів, які можна вільно переміщати. (рис. 2.5.1).

2. Головний і другорядний простір - Головне приміщення служить композиційним центром і орієнтує відвідувача, тоді як другорядний використовується для сезонних, тимчасових або тематичних виставок (рис. 2.5.2).

3. Вирівнювання по прямій лінії - лінії маршруту чіткі, вхід і вихід видно, зал легко контролювати, швидко перевіряти при ходьбі (рис. 2.5.3).

4. Лабіринт - вільний вхід з окремими входами і виходами, вільне пересування в будь-якому напрямку (рис. 2.5.4).

5. Комплекс – це сукупність залів, об'єднаних за певними принципами (рис. 2.5.4).

6. Обіг - Огляд проводиться по колу за чіткою лінією, що веде до початкової точки (рис. 2.5.5)

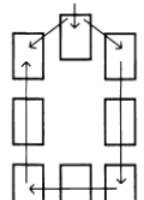
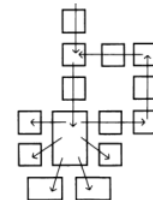
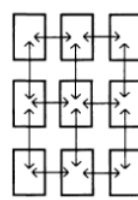
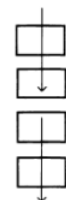
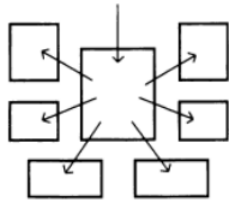
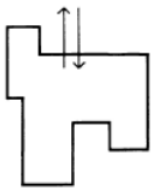

Рис. 2.5.1

Рис. 2.5.2

Рис. 2.5.3

Рис. 2.5.4

Рис. 2.5.5

Рис. 2.5.6

*Відкритий
план*

*Головне та
допоміжні
приміщення*

*Лінійна
композиція*

Лабіринт

Комплекс

Петля

Просторова композиція музею змінюється в залежності від різних факторів. Найсучасніший і найкращий спосіб використовувати простір що має гнучку структурованість та може змінюватися (рис. 2.5.7, 2.5.2).

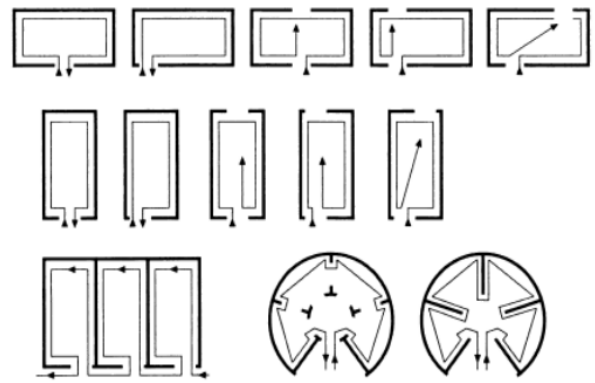
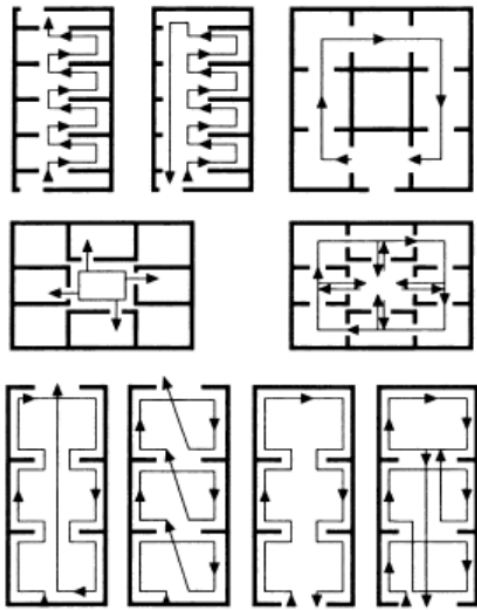

Рис. 2.5.7 Маршрути руху відвідувачів у музеях Рис. 2.5.8 Вплив розміщення входів на маршрут огляду експозиції

2.6 Вимоги до кольору та освітлення в інтер'єрах музейно-виставкових комплексів

Роль освітлення в архітектурі та дизайні можна умовно розділити на утилітарну, естетичну, біопсихологічну. Утилітарна - пов'язаний з баченням, є ефективним засобом підвищення продуктивності. Емоційний вплив світла відображається в інтер'єрі та міських просторах світлових шоу та світлотерапії. Естетика світла пов'язана з його візуальними та скульптурними ефектами, а напрямок і склад світлового потоку від різних джерел визначають об'ємну форму та її деталі [34].

У музеї освітлення виконує дві функції: підбір загального освітлення для освітлення і просторової орієнтації експонатів, зручність, температура і яскравість якого надзвичайно важливі. Промінь повинен бути на експонаті в правому кутку, підкреслюючи рельєф (якщо він є), висвітлюючи весь об'єкт. Оптичний потік має бути легким для сприйняття, сильний контраст світла й тіні освітлених місць негативно сприйматиметься відвідувачами та навантажуватиме зорові рецептори.

Музейний простір повинен мати можливість повністю затемнювати простір, а такі місця, як кафе та вестибюлі, повинні мати багато природного світла [36].

Якщо розглядати експонати за характеристиками світлостійкості, то їх можна розділити на три види: висока, середня і низька світлостійкість. Також якщо розглянути предмети за кольоровою ознакою, то їх можна поділити на такі категорії: безбарвні, монохромні, поліхромні відтінки та поліхромні яскраві [23].

Освітлення експозицій має велике значення, воно дозволяє краще побачити всі деталі та об'єми. Давньоримський архітектор Вітрувій писав, що, наприклад, галерея повинна бути розташована на північ, щоб природне освітлення залишалось постійним, а також допомагало уникнути зміни тіні від картини [51].

Від 4-х метрів це оптимальна відстань для розсіювання світла. Освітлення має важливе значення, враховуючи кут і відстань об'єкта (рис. 2.6.1, 2.6.2).

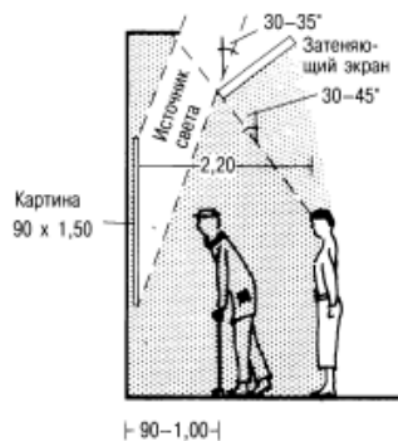
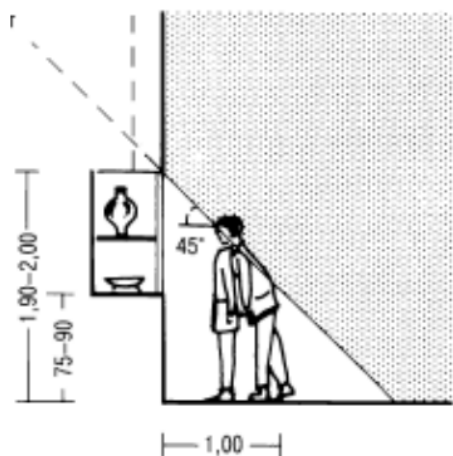

Рис. 2.6.1 Кут тіні при розсіяному денному світлі

Рис. 2.6.2 Необхідна відстань при освітленні експонату

У музеях встановлюють як природне, так і штучне освітлення. Природне освітлення допомагає краще поєднати зовнішній простір з інтер'єром, створюючи візуально відкритий простір, але використання штучного освітлення допомагає підкреслити об'єкти, висвітлити потрібні простори та створити гру світлових ефектів. (рис. 2.6.3)

Рис. 2.6.3 Характер освітлення музеїв

Щоб правильно освітити території музею та його об'єктів необхідно враховувати такі чинники: вузький і широкий промінь, кут падіння, інтенсивність, тінь і температуру щодо об'єктів і всієї території, маршрут проходження та напрямок руху. [69]

Світло має дві основні гілки - пряму та розсіяну. Пряме світло контрастує з об'єктами, де світло і тінь розділені, а розсіяне світло, як правило, відображає ціле, що змінює емоційне сприйняття глядача [34].

Щоб зберегти його зовнішній вигляд і не пошкодити експонат, необхідно уникати потрапляння прямих сонячних променів. Світильники на стелі повинні бути пересувними, щоб вони могли змінювати освітлення відповідно до експонату. Щоб не пошкодити предмети, необхідно заздалегідь проаналізувати їх сприйнятливості до світла і на основі цього підібрати відповідну яскравість.

Специфікація потужності освітлення [36]:

- 50-80 люкс для дуже чутливих об'єктів ;
- 100-150 люкс для менш чутливих об'єктів ;
- 150-300 люкс для майже не чутливих об'єктів.

Головне, ультрафіолет не повинен перевищувати 25Вт/м^2 .

Середня освітленість у вертикальній площині на висоті 1,5 метрів повинна відповідати таблиці. Акцентне освітлення не повинно перевищувати зазначеного значення при нормальному середовищі (табл.2.6.1).

Табл. 2.6.1 Середнє значення освітленості у площині по вертикалі

Площини	Середнє освітлення по вертикальній площині	Загальна освітленість максимум
А	200 лк	750 лк
Б	100 лк	500 лк
В	300 лк	1000 лк

Освітлення вікон вимагає використання світлодіодного освітлення [47].

Колір зі світлом завжди пов'язані. Розробляючи дизайн кімнати і відображаючи її в кольорі, важливо розуміти, як і чим вона буде висвітлюватися. Кольорова композиція складається з таких елементів: відтінок, світлота, насиченість, чистота, фактура, психологічний ефект кожного кольору, загальний інтер'єр. Світло поділяють на біле і кольорове, а за природою - на природне і штучне. Основною характеристикою білого світла є незмінність спектрального складу та яскравості.

Коли сонце світить прямо в південному, західному і східному напрямках, це створить психологічний тонус і приємний настрій в кімнаті. Яскраві відблиски та кольорові відблиски створюють колірну температуру.

Існує залежність між кількістю об'єктів та характеристиками фону. Кількість об'єктів в експозиції – до 10, а для фону використовується контрастний із тінню колір, це допомагає зробити композицію представлених об'єктів яскравішою та виразнішою. Якщо об'єктів кілька або вони відрізняються за масштабом і об'ємом, необхідно використовувати тонкі пропорції кольорів і фактур. Якщо композиція має різну експозицію кольору та розміру, використовуйте ахроматичний фон, щоб побачити всі елементи одночасно. Маючи справу з рахунками-фактурами, важливо розуміти роль, яку вони мають відігравати. Гладка текстура блискуча і відбиває світло, що падає на об'єктів. Для матових поверхонь це не характерно, але на них більш помітні плями та пил [52].

Енергетичні аспекти впливу кольору на центральну нервову систему вивчені недостатньо. Однак загальновідомо, що, як і енергія, колір також важливий для людини. Відомі випадки «кольорового голоду», виснажливий симптом викликаний відсутністю кольору в навколишньому середовищі.

Діти та дорослі мають різні кольорові уподобання, останні є подвійними індивідами, виходячи з соціального та культурного досвіду, моди, традицій, символіки, релігії, уподобання дітей розглядаються більше на емоційному рівні.

Проведено багато експериментів на предмет сприйняття кольорів. На відміну від літніх людей, молоді люди частіше вибирають більш яскраві та світлі кольори. Якщо взяти для прикладу людей віком 45-55 років, то жінки вдвічі частіше люблять яскраві кольори, ніж чоловіки [1].

Ще одним фактором, що впливає на сприйняття, є індекс передачі кольору (CRI). Він показує, як джерело світла може змусити об'єкт змінити колір. Наскільки помітно відображення на осі, а тінь змінюється. Навіть при однаковій температурі світла цей показник може істотно впливати на об'єкт (рис. 2.6.4)

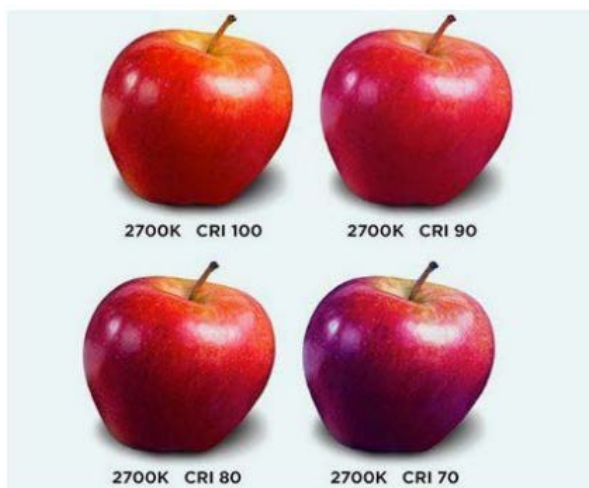

Рис. 2.6.4 Індексу кольору (CRI) та його вплив на об'єкт при однаковій температурі світла

Якщо світловий показник більше 80, це вважається хорошим, більше 90 - майже ідеальним, якщо менше 80 - погане сприйняття об'єкта, падає насиченість. Для виставкових приміщень, незалежно від того, де демонструються кістки динозаврів чи

одяг епохи Відродження, галерея має використовувати індекс вище 90, оскільки хороше освітлення допомагає створити більше привабливості для об'єкта (рис. 2.6.5).

Рис. 2.6.5 Кольоропередача у магазинах і виставкових залах

2.7 Вимоги до укомплектування інтер'єру музейно-виставкових комплексів

В сучасному суспільстві інформацію можна отримати з будь-якого джерела, тому важливо здивувати людину, зацікавити продуктом і привернути увагу. Традиційні стандартні стенди майже не використовуються, але для кожної виставки будуються оригінальні, динамічні стенди, щоб якомога краще продемонструвати продукцію [24].

У ХХІ столітті важливо економити простір і місце. Основними вимогами були: практичність, ергономічність, зручність використання. Практично завжди меблі випускаються в повному асортименті, це стосується і модульних систем, оскільки вони мають таку особливість, що їх не складно розмістити в одній кімнаті. Для невеликих кімнат добре використовувати меблі-трансформери. Їх незмінною перевагою також є можливість створювати різноманітні композиції та елементи, що особливо зручно для виставкових залів [14].

Наявність ескізного проекту визначить просторову конфігурацію приміщення, колірне рішення та оформлення експонатів. Оскільки музеї часто знаходяться не в тих місцях, експонати не гармоніюють з простором.

Предмети експозиції пристрої можуть бути нейтральними або пов'язаними з експонованим об'єктом за формою, матеріалом і кольором, або навпаки.

До виставкового обладнання відносяться: стенди, вітрини, модульні системи, стелажі або настінні предмети всіх видів і типів.

Естетично-технічне оздоблення музею може бути досягнуто шляхом використання сучасних елементів, таких як візуальні чи звукові засоби, додаткові екрани чи сучасні інформаційні стенди.

Меблі в кімнаті можуть бути спеціальними, щоб можна підлаштувати їх під конкретну виставку або створити оригінальну експозицію за індивідуальним замовленням. Також можуть бути більш багатофункціональні обладнання. Менш помітний по дизайну, більше схожий на нейтральний фон, дешевший за ціновими характеристиками.

Підставка зазвичай є плоскою поверхнею для перегляду об'єктів. Якщо кабінка має форму куба, це означає, що об'єкти знаходяться всередині, і їх видно лише через скло. Це також додатковий захист від пилу, сонячного світла, відвідувачам заборонено торкатися їх [66].

Стенди немов щити, що згруповані разом, утворюючи просторову композицію. Функціонально вони утворюють три групи: лінійні, комірчасті та комбіновані схеми кріплення до стін, стелі та підлоги.

Сучасний дизайн буде актуальним, якщо він поєднує в собі функціональність, передові технології та мінімалістичну естетику. Можливість об'єднання стендів за допомогою окремих модулів допомагає щоразу створювати нові концепції та дизайни. Модульна конструкція легко збирається і розбирається, підходить для багаторазового використання. Перевагами цього є різні форми (прямі, радіусні або кутові), простота монтажу, можливість виготовлення різних розмірів і конфігурацій, зручність транспортування, економічність і ефектний зовнішній вигляд готової підставки.

При оформленні стендів, вони повинні мати такі характеристики: модульність, рекламна поверхня, стелажі та стійкі, столи для роботи з відвідувачами, а також усіма необхідними товарними журналами [24].

Є можливість створити виставку за модульною системою. Вони зручні тим, що легко збираються і розбираються, створюються нові форми, розміщуються під об'єкт [66].

Модульні системи є каркасними, безкаркасними, або комбінованими чи навісними. Надлишку пилу та сонячного світла можна уникнути, використовуючи скло на даху кабіни.

Модульний стенд – це універсальний комплекс, який сприяє швидкому та якісному створенню виставок. Оснащений вішалкою-підставкою для зберігання об'єкту виставки (рис. 2.7.1, 2.7.2).

Рис. 2.7.1, 2.7.2 Модульні стенди

Виставкова вітрина — пристрій для зберігання предметів, що захищає експозицію від пилу та сонячних променів. Закриті вітрини створюють умови тривалого зберігання (рис. 2.7.3).

Рис. 2.7.3 Закриті вітрини

Сучасні вітрини зі скла виготовлені за спеціальною технологією, краї повністю зникають під кутом, вони легкі та непомітні, що дозволяє сконцентрувати всю увагу на внутрішній частині вітрини. Завдяки правильній обробці скла зникають відблиски і добре видно об'єкти, використовуючи подіум для демонстрації об'єктів, можна досягти як кращого огляду, так і повного обходу для повороту.

Великі експонати з при відкриті або повністю з відкритим склом. Тому в музеях, присвячених історії динозаврів, більшість експонатів розташовують на відкритих подіумах, щоб краще передати велич і створити більш глибокий зв'язок між відвідувачем і спостерігачем, оскільки створюють необхідний мікроклімат (рис. 2.7.4).

Рис. 2.7.4 Відкритий тип подіуму

Зазвичай площа виставкового залу компанії відносно обмежена, тому доцільніше використовувати меблі-трансформери. Перевагою такого типу меблів є те, що вони можуть складатися в різні форми і виконувати різні функції. Тож можна мати бокс який змінює конфігурацію і перетворюється то на стіл, то на полицю, то на комод за потреби (рис. 2.7.5) .

Рис. 2.7.5 Багатофункціональний бокс

2.8 Інклюзивність інтер'єру музейно-виставкових комплексів

Приміщення повинно бути доступним і безпечним. Слід передбачити пішохідні переходи, системи візуальної та тактильної навігації, місця для паркування транспортних засобів з обмеженою місткістю. Ширина двопотокової доріжки повинна бути не менше 1,8 метри (рис. 2.8.1).

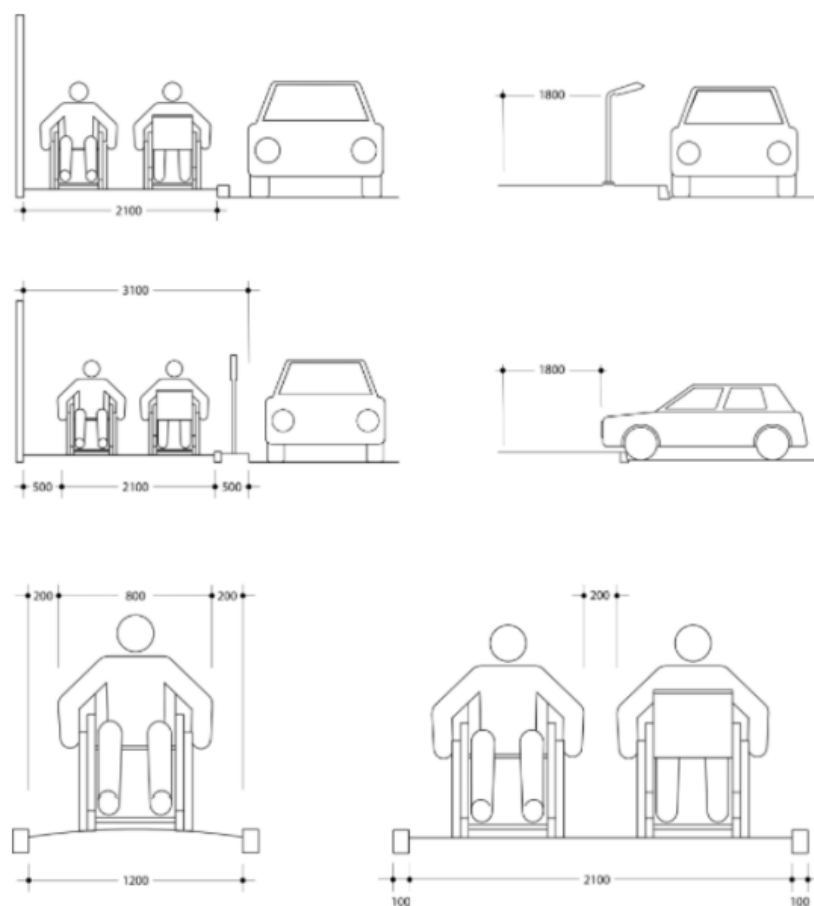

Рис. 2.8.1 Параметри доріжок для маломобільних осіб

Поздовжній ухил тротуару не повинен перевищувати 1:20 (5%), а при великому ухилі встановлювати зовнішні сходи та пандуси. Водостічні жолоби на тротуарах повинні бути закриті сіткою розміром не більше 0,015 кв (рис. 2.8.2)

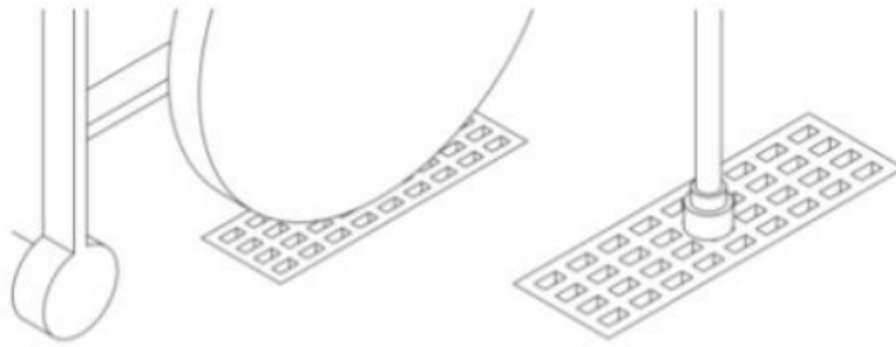

Рис. 2.8.2 Схема розміщення тактильної плитки біля підступів

Для маломобільних осіб, потрібне створення найбільшого ступеня комфорту, забезпечення зручності пересування, необхідно встановити допоміжні розпізнавальні знаки. Необхідно забезпечити комфорт для людей з різними вадами. Наприклад, можна встановити інформаційні таблички за допомогою шрифту Брайля або встановити в кімнаті магнітофон, щоб люди з вадами зору могли слухати аудіозаписи [63] (рис. 2.8.3, 2.8.4).

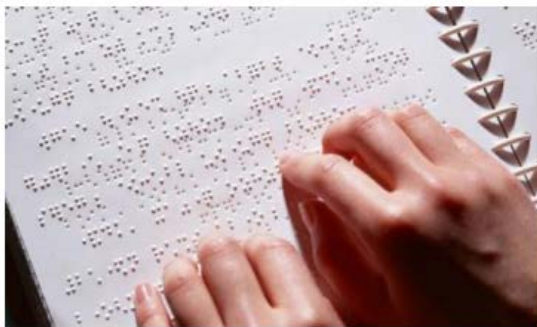

Рис. 2.8.3 Шрифт Брайля

Рис. 2.8.4 Тифломагнітофон

Хорошим варіантом є установка візуальної сенсорної системи навігації. У вигляді тактильних смуг або контрастних позначок. Природні навігатори, наприклад, бордюри, фактурна тротуарна цегла (рис. 2.8.5).

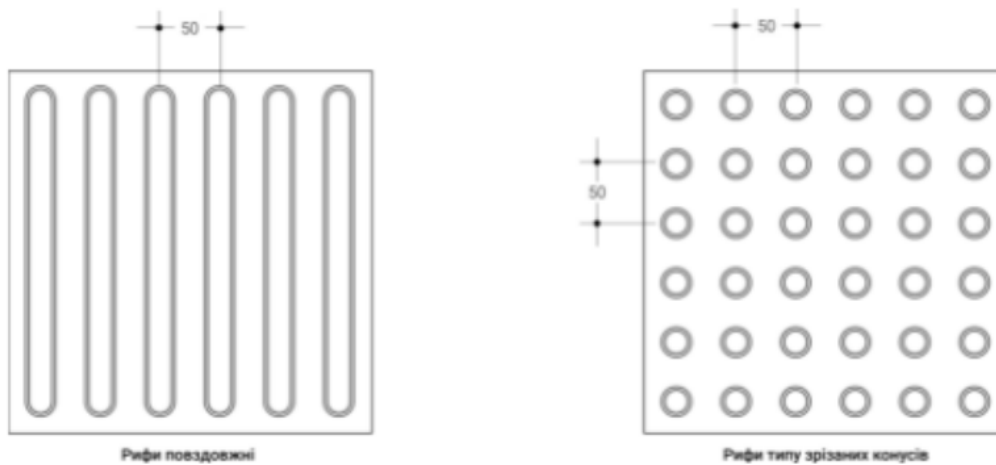

Рис .2.8.5 Розміри тактильної плитки

Глибина вестибюлів громадських будівель повинна бути не менше 1,8м., а ширина має бути не менше 2,2м [2] (рис. 2.8.6).

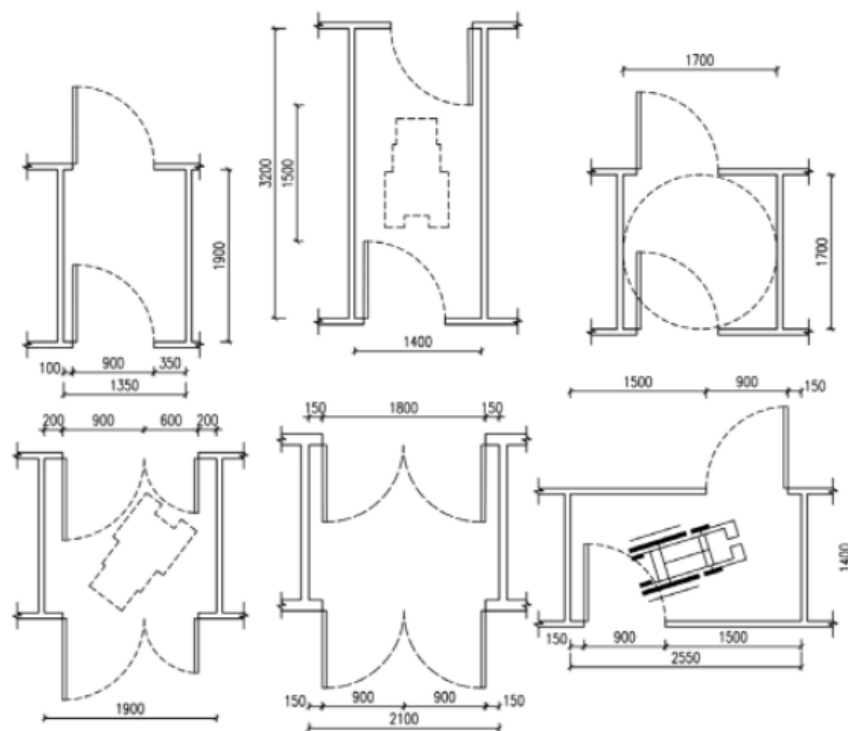

Рис. 2.8.6 Розміри входних тамбурів

Для комфортного пересування необхідно облаштувати зручний пандус, правильний ухил і поручні. Двері повинні бути не менше 900 мм і відкриватися автоматично або без додаткових зусиль. Передпокої повинні бути широкими і вільними від килимів і меблів, які б заважали рухатися. [63] (рис. 2.8.7)

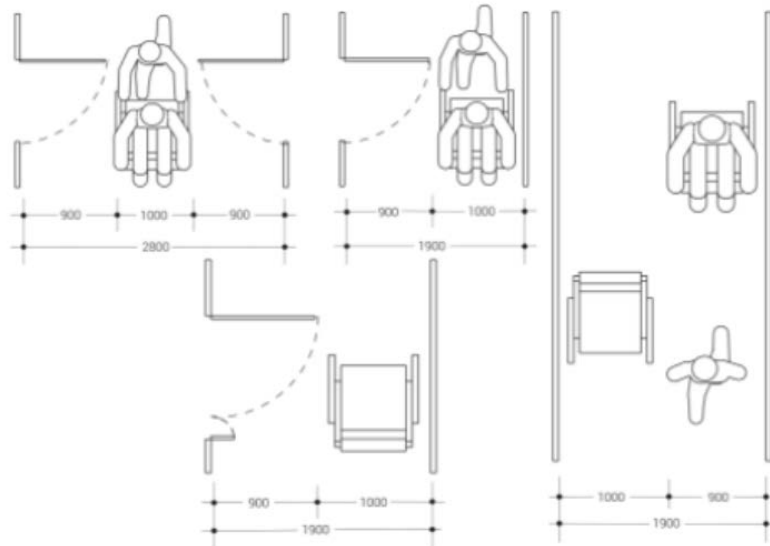

Рис. 2.8.7 Розміри проходів у громадських місцях

Зовнішні тактильні сигнали повинні містити інформацію про предмет, розташований на спеціальному подіумі на висоті 900 мм горизонтально праворуч від вхідних дверей на висоті 1,2-1,5 метри на стіні або під кутом 25-40 градусів. [2] (рис. 2.8.8). 1- Порадник сповіщень, 2- Тактильний значок сповіщення, 3- Повідомлення, тактильна панель, для відтворення текстової інформації в тактильній формі шрифтом Брайля (рис. 2.8.8).

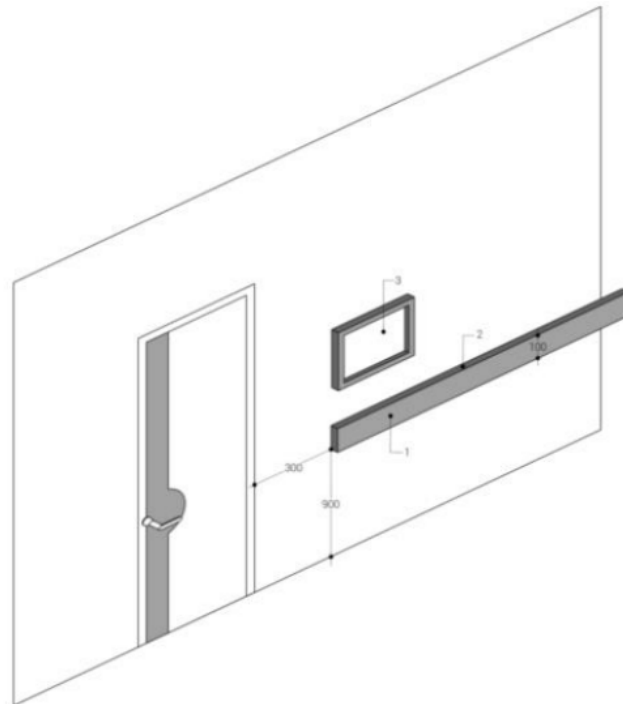

Рис .2.8.8. Розташування тактильних навігаторів

Розміри ванної кімнати повинні бути не менше 1,65 метра в ширину і 1,8 метра в глибину. Також у ванній кімнаті повинні бути гачки для одягу та іншого обладнання, а також місце для інвалідного візка. Висота установки раковини - 0,8-0,85 м, а простір під нею - 0,7 м. Також необхідно вказати намір ванни. [6]

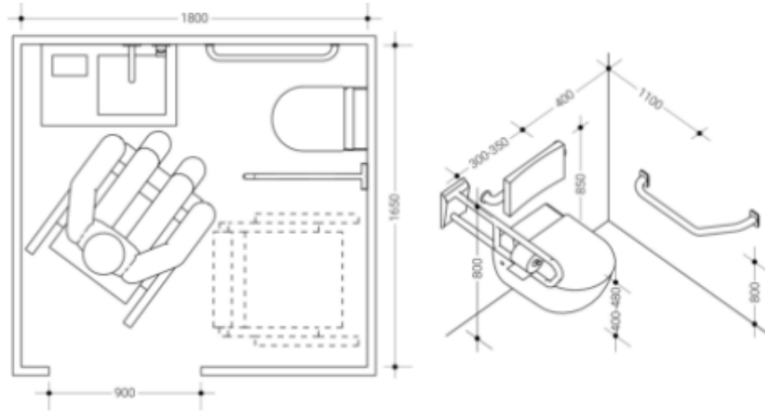

Рис. 2.8.9 Параметри та обладнання санвузла для людини на візку

Рис. 2.8.10 Інформаційна символіка доступності для всіх людей

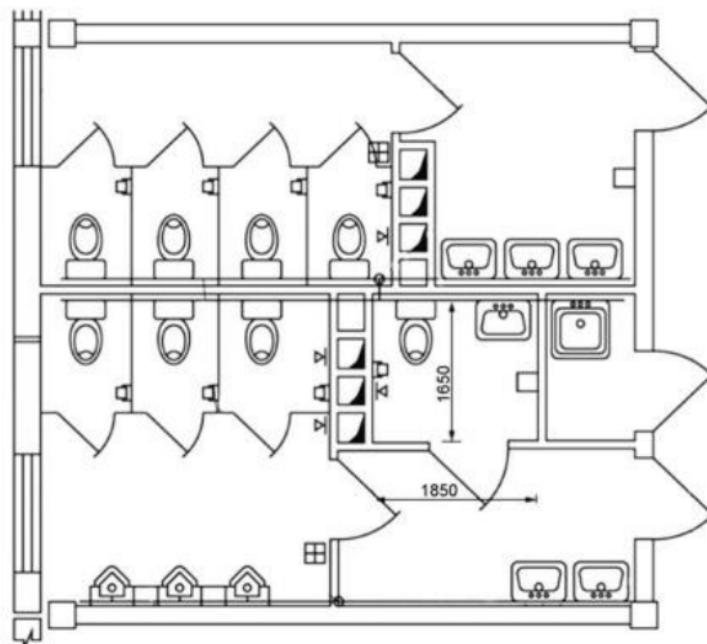

Рис. 2.8.11 План санвузлу в громадському приміщенні

2.9 Вимоги до благоустрою території музейно-виставкових комплексів

Візуальне середовище з відповідним рівне комфорту - це середовище, яке містить велику різноманітність оточуючих його просторових елементів. Для нього характерні різні контури, вигини різної товщини і контрастності, наявність гострих кутів і піків, різноманітна палітра, різна відстань до об'єктів [5].

Найкращий варіант мати музей у центрі. Зараз багато музеїв знаходяться за межами міста. Здебільшого це музеї етнографії, археології чи пам'ятників. Цей простір допомагає поєднати відвідування музею з відпочинком на свіжому повітрі [15],

Вирішення питання сприйняття навколишнього середовища в архітектурі та дизайні через використання різноманітних кольорів, технік озеленення, можна використовувати широку колірну палітру з яскравими акцентами у вузлах композиції, розділяючи великі поверхні на окремі кольорові точки без великих монотонних поверхонь, ділянок, насичених скульптурою тощо.

Допускається проектування підземного паркінгу умовною висотою до 50 м, доступ пожежних автомобілів повинен бути передбачений [5].

Загальні вимоги до музейної території:

- Ідеальне розташування, в центрі міста;
- Інтегрувати музеї в інші заклади культури, що сприятиме розширенню функціональне призначення закладу;
- Розташування біля парку, захищене від шуму та бруду, додаткова зручність, зона відпочинку;
- Достатня територіальна площа.

Ці вимоги не поширюються на музеї, пов'язані з місцем, тобто, археологічні музеї на місці розкопок, музеї підприємств і навчальних закладів[15].

Будівля музею характеризується трьома типами простору в будівельній конструкції:

- Вільне розташування в парковій зоні;
- Розташування в районах забудови, місця що реконструюються;
- У складі міського культурного центру [3].

При виборі місця будівництва слід враховувати наступні основні фактори:

1. Соціальні цілі - охорона культурної спадщини, покращення освіти та освідченості населення, проведення наукових досліджень.
2. Специфіка й призначення – місце розташування музею в загальній структурі міста; вид колекції, функціональний розвиток.
3. Містобудівні характеристики - чисельність населення, структура розселення; орієнтовна площа музею, транспортна система; можливості розвитку міст, розвитку туризму.

Частка відвідувачів становить 32%, а окремих музеїв – 78%. Має забезпечити експонати доступні для перегляду з комфортом для всіх [15].

Візуальне вираження будівлі визначається його органічним середовищем. Тестування внутрішніх і зовнішніх приміщень, їх поєднання, особливості форми будівлі та підвищення комфортності проживання в межах досяжності.

Вибір місця розташування музею підпадає у такі характеристики [15]:

1. Природне середовище: рельєф, рослинність, наявність водойм.
2. Містобудівні умови: наявність інших музеїв, освітніх та наукових установ, розташування відпочинкових і розважальних закладів. Несприятливе середовище для музеїв, наприклад промислові підприємства, шосейні дороги, залізниці, аеропорти тощо.
3. Демографічна структура: соціальна та вікова структура.

4. Рівень освіти, культурні вимоги, кількість туристів у районі. Доступність: громадський транспорт, парковка, пішки до музею (15 хвилин пішки або місцевим транспортом, доступність 15-30 хвилин)
5. Техніко-економічні умови: благоустрій території, проведення супутньої музейної діяльності (дороги, комунікації)
6. Особливі вимоги

Під час проектування будівель необхідно знайти її взаємозв'язок з навколишнім ландшафтом. Якщо в зовнішньому оформленні використовувалася жива природа, необхідно розкрити природний ландшафт і посилити емоційний вплив на будівлю. Рослини можна використовувати для того, щоб просто розділити вулицю або позначити певну зону відпочинку. Наприклад, поділ рядів дерев або кущів допоможе створити алею, а висадка живої огорожі допоможе відгородити лавки [3].

Ландшафтний дизайн поділяється на три види:

1. Ландшафтний дизайн - визначають великі штучні комплекси, такі як водойми, лісові масиви, канали.
2. Садове та паркове мистецтво - парк розважальний, ботанічний сад тощо.
3. Малі сади - сільські території, сади на дахах, рослинність всередині житлових і громадських будівель [34].

Для комфортного перебування в музейному комплексі він повинен бути оточений зеленню, обладнаний системою фільтрації повітря та кондиціонуванням. Ділянка повинна мати достатню площу для можливого розширення в майбутньому. Частина території сусіднього міста чи парку також може належати до музею, якщо вона становить з ним органічну єдність [30].

Природна система зелених насаджень у міській або приміській зоні може створити середовище, яке має значний вплив на здоров'я людини, насадження впливають на екологічні показники, такі як вміст шкідливих речовин у повітрі, прозорість атмосфери та поява ультрафіолетового випромінювання. Завдяки оптимальному розташуванню простору забудови та ландшафту можна впливати на

тепловий та радіаційний фон тощо. Це залежить не тільки від масштабу заповідного природного комплексу, а й від організації, структури та обсягу озеленення ландшафтного плану, його оздоровчого та природоохоронного впливу, психоемоційного впливу, якісних і кількісних показників архітектурного благоустрою. [27].

Благоустрій прилеглої території також повинен добре організований. Декоративне та художнє освітлення в гармонії з безпечним і вільним простором на території також створює неповторну атмосферу. Хороша видимість дороги дозволяє уникнути травм, полегшує пересування автомобілів і туристів, освітленість будівлі дозволяє побачити здалеку і орієнтуватися в просторі, цікаво освітлена будівля створює видовище і привертає увагу [29].

У фрагменті будівлі фізичний простір досягає нескінченності, форма переливається, а енергетичний простір урівноважується і врівноважується.

Світлова архітектура поділяється на:

1. Будинок – це місце перетину внутрішнього та зовнішнього простору. Фасадне освітлення має природний динамізм, який змінює освітлення відповідно до руху людей.
2. Комплекс - яскравість об'єктів комплексу, щільність забудови та пропорції відкритих просторів, характеризується створенням світлової сцени за рахунок природної динаміки структури освітлення, чергування світла і тіні.
3. Кімната - в залежності від насиченості світла може візуально збільшуватися або зменшуватися за рахунок співвідношення віконного отвору з навколишнім середовищем. Динаміка світла визначається характерною природною динамікою освітлення приміщень, світлорегулюючих і затінювальних конструкцій [21].

2.10 Пожежна безпека громадських споруд

Обмеження поширення пожежі в будівлях є за таких умов:

- застосування конструктивно-об'ємно-планувальних рішень, спрямованих на запобігання поширенню пожежі;
- зниження пожежної небезпеки будівельних матеріалів, конструкцій, електрики тощо;
- зниження ризику вибуху та пожежі в будівлях. Застосування методів, які запобігають розповсюдженню легкозаймистих матеріалів по території.

Для забезпечення евакуації необхідно вжити заходів: створення умов для своєчасної та безперебійної евакуації людей, які постраждали від пожежі, розміщення людей на шляху евакуації від пожежної небезпеки, кожна частина повинна мати самостійні евакуаційні виходи.

Евакуація дозволяється з таких місць:

- приміщень, у яких одночасно перебуває не більше 50 осіб;
- приміщення площею понад 300 квадратних метрів, розташовані в підвальному, цокольному, підземному поверсі, якщо кількість осіб не перевищує 5 осіб.

Висота евакуаційного виходу повинна бути не менше 2 метри, а ширина- не менше 0,8 метрів. Ширина сходового переходу повинна бути не менше стандартної ширини головного виходу з поверху з найбільшою кількістю людей на сходовому марші.

Максимально допустиму відстань від найвіддаленішої точки приміщення до найближчого виходу в коридор, сходи чи зовнішні шляхи евакуації слід обмежувати та враховувати з урахуванням, вогнестійкість будівлі, кількість людей, геометричні параметри майданчика та шляху евакуації, розташування обладнання [45].

Висновки до другого розділ

1. Розглянуто об'ємні та функціональні особливості дизайну ділянки музейного комплексу, визначено необхідні площі на території музею, розглянуто групування ділянок за функціональними блоками.
2. Проаналізовано характеристики просторової організації та елементи, необхідні для комфортного перебування, а також відстані, необхідні для полегшення пересування щодо експонованих об'єктів.
3. Оцінено конструктивні особливості будови. Виявлено, що приковує увагу відвідувача і як загальне сприйняття простору впливає на сприйняття експонатів.
4. Проаналізована конфігурація трафіку музеїв і виставкових комплексів, та розділено на категорії й характеристики. Досліджено, як просторова структура музею впливає на кількість експонатів.
5. Досліджено вплив світла та кольору на створення простору, а також розкрито істотні параметри кута освітлення та сили світла.
6. Розглянуто оздоблення приміщень, класифікується обладнання, зразки стендів і вітрин.
7. Встановлено комплекс ергономічних вимог що створює зручний простір для пересування та розміщення інклюзивних осіб та розкриває габаритні розміри приміщень.
8. Проаналізовано вимоги до ділянки та вплив ландшафту на сприйняття архітектурних об'єктів.
9. Розглянуто основні правила пожежної безпеки громадських будівель.

РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ВІДЧУТТЄВО-ЕМОЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

3.1 Емоції та середовище

В останні роки зростає інтерес до емоційних процесів в психології в цілому і особливо психології збереження, головним чином тому, що дослідження показують, що емоції пояснюють ставлення людини до навколишнього середовища.

Існує широка дискусія щодо спектру емоцій. Найпростіша класифікація розрізняє емоції, які переживаються як позитивні чи негативні, але така класифікація є незрозумілою, оскільки, хоча вона здається правдоподібною на перший погляд, так звані позитивні емоції також можуть мати негативні наслідки, і навпаки. Існують більш складні, класифікації, які мають перш за все евристичну цінність, оскільки пропонують структуру для впорядкування розмаїття емоцій. Однак вони не дуже допомагають розрізнити емоційні категорії (наприклад, образа, моральне обурення та обурення) або глибше розуміти їхню основну структуру. Тому є загальна структура кластерів емоцій, які тісно пов'язані з побудовою теоретичних моделей та їх конкретний вплив на поведінку. Це призводить до чотирьох категорій або кластерів, деякі з яких мають підгрупи: (1) емоційний тягар і занепокоєння; (2) емоції, пов'язані з поведінкою, що відповідає навколишньому середовищу; (3) емоційна прихильність; (4) моральні емоції.

3.2 Вплив середовища на відчуттєво-емоційне сприйняття людини

Коли людина входить в будівлю, вона не думає про те, що вона в їх викликає, але архітектура завжди сильно впливала на емоції. Різні простори створені для того, щоб люди відчували різні речі; офіси можуть змусити вас почуватися енергійними та продуктивними, художні галереї можуть змусити вас відчути задумливість і цікавість, а музеї можуть заспокоїти та заінтригувати. Кожен із цих просторів повністю відрізняється один від одного і є набагато більшим, ніж просто будівля. використовувати архітектуру та прийому формування інтер'єру як інструменти для

прояву різних емоцій. Музей, що складається з двох окремих залів, які викликають контрастні емоції – один викликає негативні емоції, а інший – позитивні.

Метою музею емоцій є використання інтер'єрних прийомів як основного інструменту для створення емоційних станів через розгляд кольору, освітлення, об'ємів, простору, подорож крізь простір. Між ними існують глибокі зв'язки, і одне не завжди можна відокремити від іншого. Наприклад життя в безладному домі, виявилось шкідливим для психічного здоров'я. Це створює хаос і безлад, коли ваша підсвідомість хоче порядку та стабільності. Тип простору, у якому живе людина, також має значення. Люди, які живуть у забруднених або небезпечних місцях, як правило, мають нижчі показники здоров'я, ніж ті, хто живе в щасливих, продуктивних і чистих місцях.

Багато факторів навколишнього середовища впливають на ваше психічне здоров'я. Однак, кожна людина індивідуальна — те, що впливає на одну людину, може не впливати на іншу.

Як саме середовище впливає на добробут. На думку дослідників, численні фактори навколишнього середовища визначають, як людина себе почуває. До них належать фізичні фактори навколо, а також дух спільноти. Люди, як правило, мають вищий рівень добробуту, коли живуть у привабливих, теплих і затишних помешканнях. Їхні домівки, так би мовити, заряджають їхні батареї, дозволяючи їм з більшою впевненістю приймати виклики світу. Добробут, як правило, погіршується, коли власність напівзруйнована, брудна або вогка.

Спільнота також є фактором. Райони з вищим рівнем злочинності, як правило, мають нижчий рівень добробуту, незалежно від наслідків самої злочинності.

Які це має для психічного здоров'я. Дорослі проводять більшу частину свого часу в неприродному середовищі, як на роботі, так і вдома. Коли люди переїжджають з одного місця в інше, це може сильно вплинути на їхній настрій. Деякі люди, які страждають на депресію, помічають, що їхні симптоми полегшуються, коли вони виїжджають на природу.

Соціальне середовище також має великий вплив. Люди, які не мають такої підтримки, як правило, більше борються зі своїм психічним здоров'ям. Легше впоратися, коли поруч інші люди. Ті, у кого є друзі, сім'я, сусіди по дому та спільнота, як правило, легше справляються зі стресовими факторами порівняно з тими, хто не має цих переваг.

Також є деякі докази того, що рівень освітлення може впливати на настрій. Люди, які живуть у яскраво освітлених місцях, як правило, почувуються краще, ніж ті, хто живе в темних і вологих приміщеннях. Це одна з причин, чому багато людей не живуть у підвалах — там просто не вистачає світла, щоб регулювати їхній біологічний годинник.

Фактори навколишнього середовища, які впливають на психічне здоров'я

Деякі з факторів, які впливають на те, як людина сприймає та інтерпретує своє оточення. Кожен із цих впливів викликає різні психологічні реакції.

Знайомство з навколишнім середовищем, може вплинути на ставлення до нього. Якщо у вас є позитивні асоціації з поверненням наприклад додому, ви можете відчувати умиротворення або спокій, яких ви просто не можете знайти, живучи в іншому місці.

Однак це також може працювати в інший спосіб. Це може — витягувати небажані спогади з минулого та нагадувати вам про часи, коли ви були в депресії або з вами погано поводитися.

Ви можете регулювати це, змінюючи оточуючі речі. Можливо, розмістити знайомі предмети на стінах. Вони можуть дещо вплинути на ваш настрій і змусити вас відчувати себе більш пов'язаними з простором.

Так само ви можете видалити ці предмети, якщо вони викликають у вас страждання.

Люди, з якими ви проводите час, також сильно впливають на ваше самопочуття. Якщо ви поруч з людьми, які вас підтримують, ви відчуєте, що можете робити зі своїм

життям усе, що завгодно. Так само, якщо ви перебуваєте поруч з негативними людьми, це погано діє на ваш стан.

Відчуття, освітлення, запахи та колір навколишнього середовища також можуть сильно вплинути на ваш настрій. Рівень світла, який потрапляє в кімнату, визначає почуття людей. Коли рівень освітленості високий — як і має бути вдень — це допомагає відкалібрувати природний цикл.

Охайність, рівень охайності також може суттєво вплинути на самопочуття. Коли приміщення охайні, це впливає на підсвідомість. Чим менше захащеного оточення, тим менше вам доведеться про це думати, і тим більше ви зможете полегшити життя.

Якщо предмет дійсно потрібен, він повинен мати значення. Потрібно уникати речей, які насправді нічого не додають до приміщення.

Культура, дуже важливо спілкуватися з людьми, які поділяють схожу культуру та набір цінностей, щоб уникнути відчуття ізоляції. Якщо ви дотримуєтеся поглядів, які інші люди не сприймають, це може бути самотнім досвідом. Можливо, ваша політика чи харчові уподобання відрізняються — або ви шукаєте іншого духовного досвіду від людей навколо вас. У цій ситуації необхідно шукати однодумців, що поділяють віші погляди.

Зосередження на тому, що можна контролювати.

Зміна оточення спочатку може здатися дещо непосильною. Зрештою, є деякі речі, які знаходяться поза контролем. Не можна, наприклад, контролювати рівень злочинності у регіоні. Це справа політиків і поліції.

Хитрість полягає в тому, щоб зосередитися лише на тому, що ви можете контролювати. Потрібно звернути увагу на сфери життя, які найбільше вплинуть на почуття. Наприклад – розчистити приміщення, потрібне місце куди можна піти, де можна розслабитися.

3.3 Особливості проєктування відчуттєво-емоційного середовища в музейно-виставковому комплексі

Середовище невід’ємно впливає на людину, від того, як вона виглядає, до того, як вона почувається. Зо допомогою кольорів, композиції та деталей можна створити моторошне з відчуттям напруги приміщення, та безпечне приміщення де людина зможе відчувати полегшення й комфорт.

Напевно, одна з найбільш візуальних речей, які ви побачите, — це характер, настрої і відгук. Ці елементи є важливими для візуального складової, оскільки вони створюють занурення або прихильність. Характер – це ставлення до предмета, а настрої – це відчуття, яке відчуває аудиторія під час перебування в просторі. Відгук - це те, що аудиторія робить з цим почуттям.

Можна визначити чотири основних інструментів, які можна використовувати, щоб покращити характер, настрої і відгук у вашому середовищі, зокрема:

1. Кольори, в середовищі - це набагато більше, ніж просто естетика, вони захоплюють вашу увагу, а також ваші емоції. Психологічно кажучи, кожен колір має сильний і унікальний вплив на ваш настрої і поведінку. Наприклад, червоний, жовтий і помаранчевий кольори є енергетичними кольорами і можуть насторожити вас. Червоний, зокрема, викликає певну емоцію попередження. Коли ви бачите червоний колір, ваш мозок сприймає це як ознаку небезпеки. Замість такого яскравого кольору, як червоний, кімната майже повністю може бути відтінена сепією. Більше того, колір впливає на ваші емоції.

2. Обсяг простору, в середовищі має бути обумовлений, оскільки це глибоко впливає на людину. Простір може фізично вести вас у певних напрямках. Наприклад якщо ви перебуваєте в темному, страшному коридорі з дверима в кінці, освітленими жовтим світлом, вам слід рухатися до дверей.

Це також стосується психології мозку, тривоги та депресії, також є люди що страждають від клаустрофобії, страху тісноти. Проте дослідження реакції людей показують, що люди відчувають тривогу після того, як знаходились у вузькому

замкнутому просторі. Це дослідження показує, що набагато більше людей, ніж повідомляється, відчувають дискомфортно в маленьких приміщеннях.

Відчуття тривоги в просторі може підштовхнути вас до рішучих дій, тоді як розслаблення впливає на вашу реакцію в протилежному сенсі. Чим комфортніше вам коли ви занурені в цей простір, тим більше ви будете відкриті, щоб перевірити інші речі та переглянути ті різні області, які вам не обов'язково досліджувати.

3. Освітлення та тіні, є невід'ємною частиною будь-якого середовища. Він не тільки (очевидно) освітлює приміщення та дає напрямок, куди вам слід дивитися, але й може різко змінити тон, настрій і реакцію..

Освітлення підкреслює деталі в кімнаті, які сприяють тону та настрою. Контраст між люмінесцентним світлом і тінями також різкий і неприємний. А діапазон тіней, що тягнеться насторожує.

Освітлення важливе з десятків причин, кут тіні або темрява силуету може захопити ваші емоції. Це є потужним інструментом візуального формування простору.

4. Відпочинок, потрібно час від часу давати людині емоційну перерву, змінюючи типовий тон приміщень. Середовище має яскраві, розслаблюючі кольори; простір відкритий і розлогий; погода весела; тіні мінімальні, а освітлення гарантує, що можна все бачити чітко.

Необхідно включити ці заспокійливі моменти, щоб створити контраст.

Висновки до третього розділу

1. Досліджено емоційний спектр людей, ставлення до навколишнього середовища в залежності від емоційної складової людини.
2. Проаналізовано вплив середовища та соціальних чинників на стан людини за допомогою світла, тіні, кольору, форми. Вплив людей одне на одного як негативний так і позитивний, як можна позбавитися негативу, та створити позитивний простір для комфортного перебування.
3. Розглянуто прийоми для створення відповідного емоційного простору, те як людина відчуває себе в цьому просторі, яким чином на людину впливає освітлення, запахи, звуки, кольорова гама, зміна форм простору.

РОЗДІЛ IV. ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИХ КОМПЛЕКСІВ

4.1 Завдання на проєктування

Завданням проєкту була розробка дизайн-проєкту музейно-виставкового комплексу з концептуальним рішенням, емоційні простори. Це має бути цілісна будівля з рівними просторами та легким сприйняттям. Ідея цього проєкту полягає в тому, щоб викликати у відвідувачів певні емоційні відчуття завдяки певним прийомам оформленню навколишнього простору.

Метою проєкту було визвати емоцію у відвідувачів. Інтер'єр повинен бути виконаний в світлих тонах, це може бути декоративна штукатурка. Завдяки світлоподібному простору основна увага буде зосереджена на об'єктах виставки, які самі по собі є високоекспресивними образами. У проєкт також повинні бути включені світлодіодні світильники від стелі до стін і підлоги, які створять динамічний простір і додадуть додатковий акцент кімнатам без вітрини.

При розробці проєкту орієнтувалась увага на вихідні дані і будівлю в цілому.

4.2 Концепція дизайну інтер'єру

Ідеєю проєктування музейно-виставкового комплексу полягає в тому, щоб два за різним кольоровим й просторовим оформленням приміщення по різному впливали на емоційний стан людей. Музейно-виставковий комплекс має окремі зони відпочинку, то відвідувачі закладу можуть відпочити в галереях. Тут можна посидіти на виставкових диванах і кріслах, почитати книгу під виставковим торшером, щоб відвідувачі могли бачити їх у себе вдома. Таким чином відвідувачі можуть краще відчувати, що виставлено, і бути впевненими, що це їм підходить, оскільки все, що виставлено, можна придбати, і це найкращий спосіб дізнатися, чи є це на виставці ваше чи ні.

Також доступна організація фотосесій, адже шоу-рум схожий на студію, де можна робити фотографії, використовувати їх для обкладинок журналів або

викладати в соцмережі. Матеріали, які використовуються в обробці інтер'єру, є екологічно чистими та не завдають шкоди навколишньому середовищу, що є додатковим прийомом, щоб показати важливість використання натуральних матеріалів, які не містять шкідливих домішок.

Музеї повинні не лише бути місцем інсталяції та натхнення, а й освітнім та корисним простором.

4.3 Функціональне та просторове вирішення

Основою музею є відкритий і закритий простори. Більшу частину займає відкритий простір виставкової зали, меншу частину займає кімната для персоналу, яка включає офісні приміщення, місце для обговорення питань закупівель та зону відпочинку в кафе. Виділено велику зону відпочинку для співробітників, так як є необхідність піклуватися про співробітників і підтримувати спілкування між собою. Співробітник повинен перебувати в комфортній обстановці, що призведе до підвищення працездатності, бажання розвитку та почуттів, які також передаються відвідувачу. Комплекс має основні дві зали біля входу, виставкові зали, шоурум, хол, кафе, гардероб, комора та санвузол. При проектуванні були дотримані всі ергономічні вимоги для створення комфортного виставкового простору.

4.4 Охорона праці

Охорона праці — це система правових, організаційно-технічних, соціально-економічних, гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів для того щоб охороняти працездатність і здоров'я людей.

Як дисципліна охорона праці досліджує питання щодо безпеки людей на робочому місці як на практиці так і в теорії. Це дозволяє запобігати травмуванню людей, різним захворюванням, та іншим видам небезпеки що оточує людину в навколишньому середовищі, для максимального захисту та збереження її здоров'я.

4.4.1 Правила пожежної безпеки

У виставкових залах повинні бути створені нешкідливі та безпечні умови, а також умови для безперебійної евакуації у разі пожежі.

Музеї, галереї, сховища рідкісних книг і рукописів повинні мати електричне освітлення, центральне опалення, протипожежне водопостачання та телефонний зв'язок. Будинки, як правило, повинні мати водопровід, а склад музейних фондів повинен бути обладнаний автоматичною протипожежною системою.

У приміщеннях, обладнаних згідно з правилами пожежної безпеки на території музею, заборонено палити та використовувати відкритий вогонь.

Пожежна безпека щодо підлогових покриттів. Килими як перешкода можуть викликати спотикання та падіння людей тому вони повинні міцно кріпитися до підлоги згідно з діючими правилами та законами про пожежну безпеку та повинні відповідати вимогам пожежної безпеки щодо токсичності, димоутворення і поширенню полум'я. [71]

В складських приміщеннях музеїв і картинних галерей ширина основного проходу повинна бути не менше 2500 мм, а відстань між фондовим обладнанням не менше 900 мм [71].

Також забороняється зберігати і використовувати легкозайmistі та вибухонебезпечні рідини, газові балончики та інші легкозайmistі предмети і матеріали. Зазначені речовини та матеріали повинні зберігатися в окремих складських приміщеннях з дотриманням усіх вимог пожежної безпеки.

4.4.2 Шкідливі і небезпечні чинники

Існує два види шкідливих чинників: фізичні й хімічні. Хімічний пов'язаний із виробництвом, таким як зварювання, фарбування, оздоблення тощо. До фізичних факторів відносять температуру, високу вологість, радіацію, електромагнітні поля, вібрацію, шум, надмірне чи навпаки, недостатнє освітлення робочого простору і місць загального користування, пил та аерозолі тощо. Ці фактори, як правило, негативно впливають на продуктивність і здоров'я. Наприклад, гучні звуки можуть викликати головний біль, підвищення артеріального тиску, втрату слуху, зниження працездатності, втому та зниження концентрації. Внаслідок вібрації уражається нервова та опорно-руховий апарат [20].

Одним із шкідливих чинників, що знижують продуктивність, є висока вологість. Це може викликати респіраторні захворювання, а при роботі зі струмом, це стає дуже небезпечно.

Допустимою нормою промислового шуму вважається рівень звуку до 85 дБ. Якщо рівень становить 20 дБ, то такий шум не завадить розбірливості мови. Мова стає нечіткою, коли рівень перешкод підвищується до 70 дБ і вище [70].

Джерелами вібрації є механічне, пневматичне та електричне обладнання з ударами чи обертанням, обладнання, встановлене без належної амортизації та ізоляції. Характер впливу на тіло вібрації такий що вона передається по всьому тілу, а локальна вібрація передається на руку працівника. Локалізовані тремтіння можуть викликати зниження кровопостачання органів людини, а загальні тремтіння можуть порушити діяльність серця і ЦНС. Вібраційна хвороба, серйозне захворювання, може виникнути при тривалому та інтенсивному впливі вібрації [70].

Для зниження шуму системи вентиляції та кондиціонування обладнуються відповідними звукопоглинальними пристроями. Насоси з вентиляторами, компресорами та електродвигунами встановлені на віброізоляційних кронштейнах і відокремлені від повітропроводів і коробів м'якими вставками для запобігання передачі вібрації на підлогу.

Щоб уникнути шкідливого впливу освітлення, можна використовувати звичайні та точкові світильники, оснащені захисними аксесуарами (лампочками тощо). Використання світильників загального та місцевого освітлення без щитка забороняється. У приміщеннях наукової галузі повинні бути створені нешкідливі та безпечні умови праці відповідно до вимог чинного законодавства [71].

4.5 Охорона навколишнього середовища

Охорона навколишнього середовища, передбачає добросовісне використання та охорону природних ресурсів, як необхідна умова економічного та соціального розвитку.

Україна реалізує екологічну політику на своїй території з метою охорони безпечного середовища існування живої та неживої природи, захисту життя і здоров'я людей від негативного впливу забруднення довкілля, досягнення злагоди, безпеки та раціональності в суспільстві і природі.

Впровадження нових технологічних процесів і обладнання, при експлуатації цих об'єктів забезпечує дотримання нормативних актів щодо охорони навколишнього середовища для людей, раціонального використання природних ресурсів і шкідливого впливу на навколишнє природне середовище. При цьому забезпечується уловлювання, захоронення, знешкодження або повне знищення небезпечних речовин і відходів з дотриманням інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей, використання і відтворення природних ресурсів.

Підприємства, установ і організацій повинні забезпечувати нешкідливе виробництво, зберігання, транспортування, використання, знищення, знешкодження та захоронення мікроорганізмів, інших біологічно активних речовин і продуктів, також інтродукція та реінтродукція рослин і тварин, розробка та здійснення заходів щодо запобігання та усунення шкідливого впливу біологічних факторів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини [48]

4.5.1 Матеріали що є безпечними для внутрішніх і зовнішніх робіт

У будівництві та оздобленні натуральний камінь і дерево часто використовуються, тому що вони вважаються екологічно чистими, але вони також мають деякі недоліки, натуральний камінь може містити певну природну радіоактивність, а використання деревини пов'язане з вирубкою лісів. Трапляється, і використання деревина може бути шкідливими речовинами. Найкраще використовувати штучні матеріали, що імітують натуральні. Порцеляна, наприклад, виготовляється з глини, і її запаси практично необмежені. Вона безпечна, має вогнестійкість, мінімальне водопоглинання та хімічну інертність, не виділяє шкідливих речовин навіть під впливом високих температур, має тривалий життєвий цикл, при необхідності може використовуватися, оскільки можуть йти хімічно нейтральні компоненти. Таких як газобетон, керамоблок або керамічна плитка, водорозчинна фарба, паперові шпалери, натуральна пробка та нетоксична шпонована штукатурка. Кераміка та керамічний граніт. [18].

4.5.2 Зниження шкідливого впливу матеріалів

При виробництві будівельних матеріалів повинна бути мінімальна енергозатратність, щоб зменшити видобуток сировини для виробництва енергії, що також зменшить небезпечні викиди в атмосферу. Такий матеріал як газобетон є вогнестійким матеріалом, він не горить і ефективно перешкоджає поширенню вогню, тому може використовуватися для стінових конструкцій усіх класів вогнестійкості [17].

Оздоблювальні матеріали мають екологічні знаки E1, E2, E3, з яких E1 – повністю екологічний матеріал, а E3 – нетоксичний. Безпечний для довкілля. матеріал. Рекомендовано для житлових приміщень [16]].

Матеріали поділяються на: біологічно позитивні, умовно екологічні, неекологічні. До першої категорії відноситься вся сировина, яка є відновлюваною в природі, нешкідливою для здоров'я людини та навколишнього середовища та

не вимагає споживання енергії. До цієї групи входять такі матеріали: дерево, пісок, камінь, натуральні олії та клеї, гума.

Будівельні матеріали, які широко поширені в природі, вважаються екологічно стабільними, але вони не повністю переробляються та вимагає мало енергії для виробництва, наприклад, скла, алюмінію, глини.

Висновки до четвертого розділу

1. Досліджено план споруди і на його основі було підготовлено концепцію дизайну музейно-виставкового комплексу. Опрацьовані основні робочі креслення, креслення реконструкції, креслення меблів, креслення функціонального зонування, креслення простору, креслення покриття підлоги та стелі з освітленням.
2. Концепція дизайну була створена з урахуванням функціональних і ергономічних вимог. Було розроблено необхідні для музею простори, представлена авторська розробка.
3. Досліджено охорону праці, визначено основні документи та нормативно-правові акти, визначено шкідливі фактори, що впливають на здоров'я людей.
4. Проаналізовано положення про охорону навколишнього середовища. Визначено необхідні екологічні вимоги, та проаналізовано вплив оздоблювальних матеріалів на навколишнє середовище, а також шляхи уникнення шкідливих факторів і заміни їх на екологічні матеріали.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Визначено походження назви музею та історію виникнення перших музеїв, розглянуто зовнішні рішення та об'єкти, що становлять просторову організацію комплексу старовинних будівель у різні історичні періоди. Встановлено, що люди збирали речі з незапам'ятних часів, і саме завдяки цьому до нашого часу дійшла така величезна кількість унікальних речей, що дозволило вивчати історію племен і народів. Презентовано першу появу українських музеїв, визначено особливості розвитку музейної справи. Проведено аналіз досягнень дослідників у галузі музейної діяльності, класифікація музеїв за місцем виникнення, типом зберігання матеріалів; за характером суспільного призначення; за станом; за адміністративною приналежністю; Встановлено, що іноземні однолітки більше спілкуються з природою і здатні більше відчувати та виражати цей зв'язок. Їхні приміщення являють собою окремі будівлі, що відображають характер виставки чи її оточення. Проаналізовано вітчизняні аналоги та їх цікаві музейні виставки.
2. Проаналізовано нормативні документи. Який кращий спосіб визначення та проєктування громадських закладів. Розглянуто основні та додаткові функції музейного комплексу. Визначається правильна органічна просторова організація. Визначено перелік можливих напрямків показу різних експозицій та створено різні сценарії для окремих зон на території музею: виставкової, заповідної, господарської й наукової. Визначає функціональну структуру музеїв різного масштабу. Описано різні ділянки комплексу. Проаналізовано вплив соціально-економічних, містобудівних, екологічних та інших факторів на структуру громадських будівель. Розмір і площа приміщень з точки зору експозиції, характеристика музею і характер експонатів виявляють ступінь ергономічності експозицій і полегшують огляд. Виявлення спрямованих пропорцій площі залу, перегляд композиційних принципів об'ємно-просторової організації: поділ і з'єднання відкритих просторів, принципи відкритої забудови. Ознайомлено з перевагами одноповерхової експозиції, враховуючи

загальні вимоги до виставкової зали: площа виставкової зали та планувальне художнє рішення, можливість організації прямого проходу, сполучення експозиції, у тому числі додатковий комфорт. Зони та місця для зберігання інвентарю в виставкових залах, які розкривають засоби естетичного вираження, поділяються на певні групи: засоби організації будинку, засоби узгодження форми, засоби посилення емоційної виразності. Необхідно прив'язати сайт до конфігурації руху, показуючи зміни просторової структури музею від найдавніших часів до сьогодення – це може бути відкрите планування, основна та підзонна, лінійна компонування, комплексна, лабіринтова та циркуляційна. Світові функції в архітектурі та дизайні можна поділити на утилітарні, біопсихологічні та естетичні. Аналіз інших факторів, що впливають на правильне освітлення музею. Ергономічні вимоги до простору, економічності та зручності пересування були представлені на ярмарку. Для пошуку виставкового обладнання було запропоновано використовувати модульну систему, до якої входять: стенди, вітрини, модульні стіни, об'єкти на стінах. Вимоги до внутрішніх включень описуються як: правильна ширина проходів, розміщення елементів, відстань між об'єктами, довжина схилів і пандусів, а також використання магнітофонів. Загальні вимоги до музейної ділянки: центральне розташування, інтеграція в інші заклади культури, паркове розташування, велика територія. Виділіть характеристики, які впливають на вибір приміщення для музею – природне середовище, містобудівні умови, демографічна, транспортна доступність, техніко-економічні умови.

3. Проаналізовано вплив негативного та позитивного простору на емоційне сприйняття людей. Запропоноване відповідне стилістичне вирішення інтер'єрів даного музейного комплексу.
4. Досліджено вимоги щодо охорони праці, нормативні документи та положення, обов'язкові вимоги, яким повинні відповідати працівники, проаналізовано вимоги охорони навколишнього середовища, визначено обов'язкові екологічні вимоги.

Створено плани розмірів, плани меблів, функціональне зонування, покриття підлоги та стелі з освітленням. Розробив концепцію музейно-виставкового комплексу, його колірну палітру, освітлення та меблі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Балбек В., Доступне середовище: метод. Поради / В.Балбек, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mmg.sidaa.org/>*
2. *Базима Б.А. Психологія кольору : теорія та практика / Б.А.Базима. -,2005. - С. 205.*
3. *Балбек В.,Доступне середовище : метод .Поради / В.Балбек, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mmg.sidaa.org/>*
4. *Будівельні матеріали та екологія URL : <https://tatos-bud.com.ua/stroitelnie-materiali-s-tochki-ekologii-22.html>*
5. *Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди : ДБН В.2.2-9:2009. - [Чинні від 01-07-2010]. - К. : Мінрегіонбуд України, 2009.*
6. *Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд: ДБНВ.2.2-40:2018. - [Чинні від 2019-04-01].- К. : Мінбуд України, 2019. – С. 68*
7. *Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади: ДБН В.2.2-16-2005. - [Чинні від 2006-4-01].- К. : Держбуд України, 2005. – С. 133*
8. *Бєлкін А. Н. Міський ландшафт / О.М. Бєлкін. - М.: Вища школа, 1987. - С. 110*
9. *Болотов Г. І. Основи формування архітектурного середовища / Г. І. Болотов. - К. : НАУ, 2012. - 568 с. : іл. - Бібліогр.: с. 567-568.*
10. *«Будівництво.Архітектура.Дизайн».–Х.,2021.*
11. *Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Ф. Вайдахер // посібник. – Л.: Літопис, 2005.– С. 628*
12. *Гнатюк Л.Р. Формування дизайну інтер'єрів планетарію за допомогою інтерактивно-навчальних засобів / Л.Р. Гнатюк, А.Р. Давлятов // Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць / Технічна естетика – К.: «Компрінт», 2016. – Вип. 10. – С.42-49.*
13. *Гнатюк Л.Р. Особливості формоутворення модульних меблів-трансформерів / Л.Р. Гнатюк, М.Л. Драга // Теорія та практика дизайну. Збірник наукових праць. –Вип.3.–К.:НАУ,2013.–С.15-22.*

14. *Гнатюк Л.* Роль та місце Trash-напрямку у дизайні / *Л.Р. Гнатюк, О.А. Царик* // Теорія та практика дизайну. Збірник наукових праць. – Вип. 4. – К.: НАУ, 2013. – С. 34–40.
15. *Гельфонд А.Л.* Архитектурное проектирование общественных зданий и сооружений: Учеб. Пособие / *А.Л. Гельфонд.* – М.: Архитектура-С, 2006. – С. 280
16. *І.В. Сольона, М.С. Авдеева.* Особливості музеєфікації архітектурної спадщини / *Сольона І.В., Авдеева М.С.* // Проблеми розвитку міського середовища: наук.-техн. збірник. – К.: НАУ, 2019. – Вип. 2 (23). – С.140-149.
17. Конструювання меблів та обладнання інтер'єру : підруч. / *О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський.* — К. : НАУ, 2014. — 348 с.
18. *Карпов В.В., Денисюк Ж.З.* .Формування мистецьких музейних колекцій : визначення оціночної вартості музейних предметів: навч. посіб. Київ: НАКККІМ, 2020. 112с.
19. *Карпов В.В.*, Соціологія музею : презентація на тлі простору і часу / за заг. ред. д.і.н., *Карпова В.В.К.* : Видавець Олег Філюк, 2015. 216с.
20. *Климчук А.С.* Модульність виставкових стендів і їх комбінаторика / *А.С.Климчук, Л.Р. Гнатюк* // I Міжнародна науково-практична конференція «Будівництво. Архітектура. Дизайн». – Х., 2021
21. *Лінда С.М.* Архітектурне проектування громадських будівель та споруд / *С.М.Лінда.*–Л.:НУЛП,2010.—С.608.
22. *Л.Р.Гнатюк.* Модульність виставкових стендів і їх комбінаторика / *А.С.Климчук, Л.Р.Гнатюк* // I Міжнародна науково-практична конференція.
23. Музеєзнавство. Класифікація музеїв України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://megalib.com.ua/content/7956_14_Klasifikaciya_muzeiv_Yukraini.html36
24. *Нойферт Э.С.* строительное проектирование / *Пер. с нем. К.Ш.Фельдмана, Ю.М. Кузьминой ; Под ред. З.И. Эстрова и Е.С. Раевой.* 2-е изд. М.: Стройиздат, 1991. – С.392.

25. *Новік Г.В.* Метал у формотворенні корпусних меблів / *Г.В.Новік* // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» / КНУТД. – К., 2018. - Том 2. - С. 182-183. Принципи архітектурно-планувальної організації арт-центрів / *Костюченко О.А., Болотов Г.І.* // Архітектурний вісник КНУБА: НАУК.-вироб.збірник/Відповід.ред. Куліков П.М. – К.: Кнуба, 2017. – Вип. 11-12 – С.514-519.
26. *Новік Г.В.* Образні характеристики об'єктів дизайну з металу у формотворенні громадського інтер'єру / *Г.В. Новік* // Архітектура та екологія: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 16-18 листопада 2015 р. : тези доп. - К.: НАУ, 2015. - С.129-130.
27. *Олійник О.П.* Основи дизайну інтер'єру : навч.посіб. / *О.П. Олійник, Л.Р. Гнатюк, В.Г. Чернявський.* – К. : НАУ, 2011. – С. 228, іл
28. *Олійник О.П.* Теорії та концепції дизайну: навч. посіб. / *О.П. Олійник.* – К. : НАУ, 2020. – С. 256, іл.
29. Про затвердження Правил охорони праці для працівників музеїв
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0125-15#Text>
30. Про затвердження Правил пожежної безпеки для закладів, підприємств та організацій культури URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0011-95#Text>
31. Про охорону навколишнього середовища URL
:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
32. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги: ДБН В.1.1-7:2016. - [Чинні від 2017-06-01].- К. : Мінрегіонбуд України, 2017. – С. 39
33. Природне та штучне освітлення: ДБН В.2.5-28:2018. - [Чинні від 2019-03-01].- К. : Мінрегіон України, 2018. – С. 137
34. *Романенкова Ю, Братусь І.* ТанDEM «митець-глядач» в умовах викликів сьогодення / *Ю. Романенкова, І Братусь* // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології: Матеріали Чотирнадцятої Міжнарод. наук.-творчої дистанц. конф. - Київ, 23 жовтня 2020 р. - Київ: НАКККіМ, 2020. - С. 52-54.
35. *Романенкова Ю, Братусь І.* Трансляція травматичної пам'яті за допомогою творів мистецтва (на прикладі увічнення Бабиного Яру)/ *Ю. Романенкова, І.*

- Братусь*//Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: IV міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів. - Київ, 2020. - С. 50.
- 36.*Рунге В.Ф.* Ергономіка та обладнання інтер'єру/*В.Ф. Рунге, Ю.П. Манусевич.* - Архітектура-С, 2006. - С. 160.
- 37.*Рутинський М.Й.* Музеєзнавство: Навч.посіб./*М.Й. Рутинський, О.В.Стецюк.* - К.:Знання,2008. –С.428.
- 38.*Романенкова Ю.* Типологія арт-простору: консистенція, методи захисту від «форматування» / *Ю. Романенкова* // Молодий вчений. - Видавничий дім «Гельветика», 2016. - №4(31). - С. 670-674.
- 39.*Романенкова Ю.* Арт-менеджмент как вариант комплексной подготовки специалиста в области теории и практики искусства/*Ю. Романенкова*//Современные исследования социальных проблем. - 2015. - №1(21). - Красноярск: Издательство «Научно-инновационный центр». - С. 284-287.
- 40.*Салата О.О.* Основимузеєзнавства:навчально-методичнийпосібник/*О.О. Салата.* –Вінниця: ТОВ«Нілан-ЛТД»,2015.–С.164.
- 41.*Смирний Д.В.* Дизайн експозиційної площини: композиційний аспект [Стаття]Смирний Дм.
- 42.*Свірко В.О., Рубцов А.Л., Чемакіна О.В.* Дизайн-ергономічні чинники створення візуальних інформаційних систем / Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць / Технічна естетика. К.: "Компринт", 2018. Вип. 15. - с. 149-173.
- 43.*Трегубов К.Ю.* Типологічні особливості музеїв та поліфункціональних музейних комплексів / *К.Ю.Трегубов.*–Сучасні проблеми архітектури та містобудування, Випуск32,К.:2013.–С.485-491.
- 44.*Трошкіна, Олена Анатоліївна* Театралізація архітектурного середовища як психологічна потреба людини Теорія та практика дизайну.: Наук.-техн. зб.– Київ.: “Дія”, 2015. – Вип. 7. - 294 с.
- 45.Український мистецтвознавчий дискурс : колективна монографія / За заг. ред. д. і. н. В. В. Карпова. Рига: Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. 370 с.

46. *Харитоновна А.А.* Функціонально-технічні особливості проектування музейнихбудівель: Автореф. дис. канд. архіт.: 18.00.02 / *А.А. Харитоновна*; Київ. нац. ун-тбуд-ваіархіт.—К.,2005.—С.
47. Художній музей Мілвокі [Електроннийресурс]. – Режимдоступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Художній_музей_Мілвокі
48. *Цигичко С. П.* Екологія в архітектурі і містобудуванні : навч. посібник / *С. П.Цигичко*; Харк.нац.акад.
49. *Шейчук В.В., ПоліщукН.П.* Обслуговування людей з обмеженими можливостями: метод.поради / *В.В. Шейчук, Н.П. Поліщук*- Х.: ОУНБ ім. М.Островського,2013.–С.50.
50. *Яковець І.О.* Експозиційне обладнання музеїв та виставок : характеристика основних типів/ *І.О. Яковець*// вісник ХДАДМ: Зб. Наук. пр.- Харків: ХДАДМ,2012.-№15–С.46-.
- 51.8 дивовижних музеїв України, які варто відвідати хоча б раз у житті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://suspilne.media/134037-amerikanec-podaruvav-muzeu-na-ternopilsini-svou-kolekciu-lemkivskih-stroiv/>
- 52.8 природніх матеріалів для теплого та справжнього інтер'єру [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.useful-plants.net/6882083-8-natural-material>
53. Five Ways to Elicit Emotion through Environment Design. URL:<https://blog.cgmasteracademy.com/five-ways-to-elicit-emotion-through-environment-design/> (13.11.2022)
54. *Gnatiuk L., Novik H., Melnyk M.* Recycling and upcycling in construction / *L. Gnatiuk, H. Novik, M. Melnyk* // Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць / Національний авіаційний університет. - К., 2022. - Вип. № 1 (25) – С. 130-139.
55. How Your Environment Affects Your Emotions. URL:<https://brainworldmagazine.com/how-your-environment-affects-your-emotions/> (13.11.2022)
56. *Kostjuchenko O. A.* Model trends in the use of media-facades in art-centers / *O.A. Kostjuchenko* // The Strategies of Modern Science Development: Proceedings of the

V International scientific–practical conference (26-27 December 2013) / Science Book Publishing House. - Yelm, WA, USA, 2013. – P. 132-137

57. *Liliia Gnatiuk* Revitalization of the urban environment and contemporary trends of its humanization via the means of art (Rewitalizacja środowiska miejskiego i współczesne trendy jego humanizacji za pomocą sztuki) / *Kashchenko O., Kovalska G., Gnatiuk L.* // *Wiadomości Konserwatorskie • Journal of Heritage Conservation / Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków.* – Kraków, 2020, –Vyp. № 61 –P. 31-34